

Ocena potrzeb w zakresie wsparcia dla Seniorów w Polsce

raport z badania opinii społecznej

WSPÓŁWYDAWCA:

 SENIOR.HUB
INSTYTUT POLITYKI SENIORALNEJ

2021

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE	3	OBSZAR ZDROWOTNY	27
CEL RAPORTU	4	OBSZAR SPOŁECZNY	28
O AUTORACH	5	ILOŚĆ OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM	29
O SENIORAPP	6	OBSZAR EKONOMICZNY	30
HISTORIA SENIORAPP	8	ŹRÓDŁO DOCHODÓW	31
MAM POMYSŁ NA STARTUP	9	OBSZAR TECHNOLOGICZNY	32
RAZEM MOŻEMY ZROBIĆ WIELE DOBREGO	10	LISTA ZADANYCH PYTAŃ: SENIOR	33
PATRONI HONOROWI RAPORTU	12	OMÓWIENIE WYNIKÓW: SENIOR	34
PATRONI RAPORTU	13	SYSTEM WSPARCIA DLA SENIORÓW	56
EKSPERCI RAPORTU	14	BARIERY W ŻYCIU OSÓB STARSZYCH	58
ŚWIATOWE TRENDY SENIORALNE	18	LISTA ZADANYCH PYTAŃ: OPIEKUN	59
TRENDY SENIORALNE W EUROPIE	19	OMÓWIENIE WYNIKÓW: OPIEKUN	60
TRENDY SENIORALNE W POLSCE	20	PODSUMOWANIE WYNIKÓW	82
POTRZEBY SENIORÓW	21	PODSUMOWANIE RAPORTU	84
ZAŁOŻENIA, MATERIAŁ I METODYKA BADANIA	22	ODPOWIEDŹ NA POTRZEBY SENIORÓW	85
UCZESTNICY BADANIA – SENIORZY	24	SENIOR.HUB	86
UCZESTNICY BADANIA – OPIEKUNOWIE	25	ZAPRASZAMY DO KONTAKTU	87
WYNIKI BADAŃ Z KOMENTARZEM	26		

SŁOWO WSTĘPNE

*Pragniemy widzieć Świat, jako miejsce,
w którym wszyscy sobie pomagamy
i wzajemnie się szanujemy.*

Polskie społeczeństwo starzeje się w szybkim tempie. W 1990 r. 65 lat i więcej miał co dziesiąty Polak. Teraz już co siódmy, a za 40 lat w tym wieku będzie już co trzeci z nas. W 2050 r. liczba osób w wieku 60 plus wzrośnie do 13,7 mln osób. To spora grupa, która już potrzebuje i będzie potrzebowała opieki, co potwierdzają dane GUS [bilans po NSP'2011].

Potrzeby Seniorów, ich stan zdrowia, jakość życia oraz sytuacja społeczna i aktywność w rozmaitych sferach życia, w ostatnim czasie stały się przedmiotem licznych badań.

Obserwacje wyników wskazują na zjawisko wykluczenia technologicznego, osłabienia relacji międzyludzkich, pogarszanie stanu zdrowia – fizycznego, jak i psychicznego oraz obniżenie poziomu aktywności i samodzielności wśród osób starszych.

Nadrzędnym celem tego typu badań jest przygotowanie społeczeństwa do “starzenia się” i edukacja prosenioralna, rozpoczęta już w wieku młodzieńczym.

Niniejszy raport powstał w wyniku badań opinii społecznej prowadzonych przez SeniorApp w konsultacji z ekspertami z organizacji o działalności proseniorskiej.

Mamy nadzieję, że wnioski płynące z analizy raportu posłużą jako narzędzie do zintensyfikowania działań mających na celu poprawę jakości życia Seniorów i znalezienia odpowiedzi na ich potrzeby oraz aktywizację osób gotowych do niesienia pomocy.

Wiele potrzeb zostało zidentyfikowanych, jednak wśród badanych brakuje świadomości, jak je zaspokajać. Chcemy, aby niniejszy raport otworzył przed Czytelnikami nowe możliwości poszukiwania wsparcia w sprawach życia codziennego, a także przyczynił się do zwiększenia społecznej otwartości: zauważania potrzeb osób w najbliższym otoczeniu i reagowania na nie.

Autorzy

CEL RAPORTU

Niosąc pomoc innym – pomagasz sobie

Celem głównym niniejszego raportu jest ocena potrzeb w zakresie wsparcia dla Seniorów na terenie Polski: wyznaczenie głównych obszarów niespełnionych oczekiwań osób starszych i próba znalezienia odpowiedzi na ich potrzeby.

Wśród celów szczegółowych możemy wyróżnić:

- znalezienie przyczyn braku potrzebnego wsparcia dla osób starszych

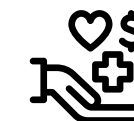
- wyznaczenie działań sprzyjających minimalizacji poczucia wykluczenia

- naświetlenie problemu niewystarczającej opieki dla Seniorów

- uwrażliwienie społeczeństwa na potrzeby innych

- aktywizację osób chętnych do niesienia pomocy

O AUTORACH

Twórcy raportu

Igor Marczak

Współzałożyciel **SeniorApp**

Jest absolwentem Etnologii na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego.

Z zamiłowania muzyk. Instruktor ZHP. Posiada ponad 25 letnie doświadczenie zawodowe w branżach FMCG i B2B. Pracował dla wielu światowych marek.

Od wielu lat zaangażowany społecznie. Osobiste doświadczenia skłoniły go do poszukiwania rozwiązań w opiece nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami.

Współtwórca aplikacji mobilnej SeniorApp.

Przemysław Mroczek

Współzałożyciel **SeniorApp**

Jest absolwentem Uniwersytetu Łódzkiego, Wydziału Zarządzania, kierunków: Logistyka, Zarządzanie zasobami ludzkimi oraz Marketingu.

Posiada ponad piętnastoletnie doświadczenie zawodowe, z czego ośmioletnie w branży Retail. Pracował dla takich sieci handlowych jak: Makro Cash and Carry Polska, Bomi S.A, Małpka S.A., Euro-hurt i Take&GO! Obdarzony niezwykłym pokładem energii i empatii.

Dziś postawił na siebie i projekt społecznie odpowiedzialny, jakim jest aplikacja SeniorApp. Jego celem jest tworzenie technologii dla osób wykluczonych społecznie i technologicznie. Prowadzi badania i rozwój technologii (UX/UI) dla różnych grup docelowych, tak, aby żyło się wszystkim łatwiej.

Karolina Ozga

Specjalistka ds. PR i Marketingu **SeniorApp**

Absolwentka Dziennikarstwa Międzynarodowego na Wydziale Filologicznym oraz Międzynarodowych Studiów Kulturowych na WSMiP Uniwersytetu Łódzkiego.

Pełni rolę redaktorki Studenckiego Radia Żak Politechniki Łódzkiej. Jest wolontariuszką Krajowego Stowarzyszenia Pomocy Szkole oraz współzałożycielką Stowarzyszenia Per Artem Vitae.

Angażuje się w działania aktywizujące osoby wykluczone społecznie. Prowadzi warsztaty artystyczne z dziećmi, osobami starszymi, niepełnosprawnymi i osadzonymi w zakładach karnych.

Studiuje Zarządzanie na WZiP Politechniki Łódzkiej oraz Management Instytucji Publicznych i Public Relations na Uniwersytecie Szczecińskim.

W SeniorApp odpowiada za marketing i PR.

O SENIORAPP

SeniorApp to platforma dostępna w formie webowej oraz aplikacja mobilna, stworzona dla wszystkich osób potrzebujących pomocy oraz ich rodzin, poszukujących wsparcia w opiece i sprawach życia codziennego.

Chcemy rozwijać technologię tak, by walczyć z wykluczeniem społecznym i pomagać potrzebującym, realizując ideę społecznej odpowiedzialności biznesu.

Inspiracją do powstania projektu SeniorApp były nasze osobiste doświadczenia związane z opieką nad osobami potrzebującymi pomocy. Liczba tych osób stale rośnie.

Naszą misją stało się stworzenie narzędzia, które pozwoli łączyć, posługujące się nim osoby, w społeczność i zapewni korzystną dla wszystkich, prostą komunikację pomiędzy sobą.

Tworzymy społeczność ludzi z różnych dziedzin, którzy chcą i mogą dzielić się swoim czasem i umiejętnościami, by pomagać innym.

Planujemy stały rozwój platformy i jej dostosowywanie do potrzeb Seniorów oraz osób, które wymagają pomocy i opieki.

Wartości, którymi SeniorApp się kieruje:

bezpieczeństwo: w zakresie zabezpieczenia płatności, jak i ochrony danych

kontakty międzyludzkie: rozwiązania globalne dla lokalnych społeczności

satysfakcja użytkownika: zadowolenie i wypełnienie potrzeb klienta

tolerancja: każdy człowiek jest inny, ale wszyscy są równi i jednakowo zasługują na szacunek i wsparcie w razie potrzeby

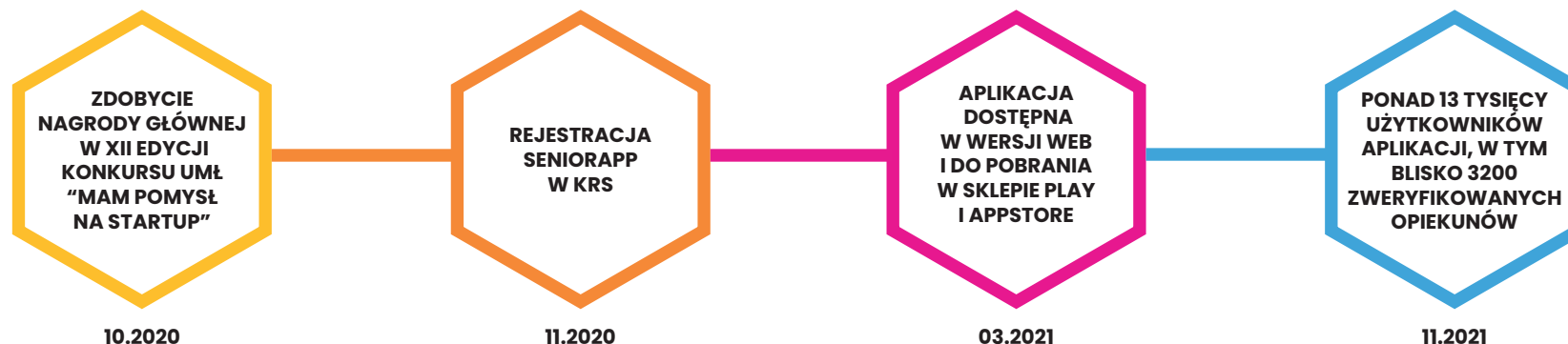

etyczność: postępowanie zgodne z prawem i zasadami dobrych obyczajów

innowacyjność: wykorzystanie technologii dla wyższego dobra

HISTORIA SENIORAPP

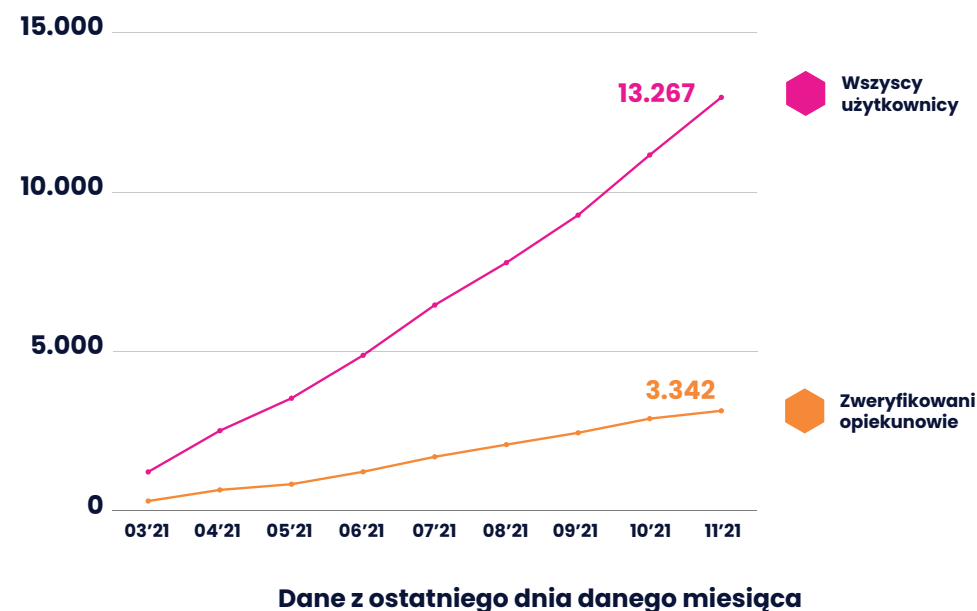
SeniorApp został laureatem nagrody głównej w konkursie "Mam Pomysł na Startup", edycja 2020.

Międzynarodowi eksperci oraz Partnerzy konkursu dostrzegli i nagrodzili ogromny potencjał w budowaniu społeczności skupionej wokół osób wymagających wsparcia w codziennym życiu.

Platforma SeniorApp to doskonały przykład wykorzystania technologii do innowacyjnego budowania bezpiecznych relacji wśród odbiorców.

Ilość użytkowników **SeniorApp** od momentu wkroczenia aplikacji na polski rynek:

MAM POMYSŁ NA STARTUP

Mam Pomysł na Startup, to konkurs ukierunkowany na innowacyjne projekty naukowe, technologiczne, kreatywne i artystyczne.

13. dotychczasowych edycji konkursu, to ponad: 1400 pomysłów biznesowych, 1000 profesjonalnych modeli biznesowych, oraz 400 firm funkcjonujących w wyniku udziału w konkursie.

Ideą przedsięwzięcia jest łączenie młodych przedsiębiorców z potencjalnymi kontrahentami oraz inwestorami.

Konkurs to przestrzeń dla networkingu pomiędzy młodym a dojrzałym biznesem oraz szansą na zdobycie kapitału na start lub rozwój firmy.

Najlepiej rokującym zespołom zapewniony jest w okresie od kwietnia do października dostęp do szkoleń, doradztwa, opieki mentorskiej ze strony doświadczonych przedsiębiorców, inwestorów i przedstawicieli funduszy VC.

Do konkursu można zgłaszać projekty zmieniające świat globalnie i te mniejsze, nowatorskie wpisujące się w potrzeby lokalnego rynku.

Projekt realizowany jest przy wsparciu ponad 60 Partnerów biznesowych i naukowych, w tym m.in. przez: Google for Startups, Amazon, Accenture, Bluerank, Life Nature, Sieć Aptek Rosa, Politechnika Łódzka, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Medyczny w Łodzi.

Naszym działaniom przyświeca idea wspierania pokolenia przedsiębiorców technologicznych. Innowacyjność jest czynnikiem determinującym procesy ekonomiczne, zachodzące we współczesnej gospodarce, dlatego aktywnie wspieramy projekty startupowe w budowaniu przewagi biznesowej i rozpoznawalności młodych firm na rynku krajowym oraz międzynarodowym.

Zapraszamy do współpracy firmy, które są zainteresowane włączeniem się w proces wsparcia środowiska startupowego, a innowatorów do udziału w konkursie!

Więcej informacji na www.startupy.lodz.pl

Potencjał badawczy

Gromadzimy dane związane z płcią, wiekiem, miastami, z których logują się nasi Użytkownicy. Jesteśmy w stanie określić także z jakich urządzeń korzystają, jakie usługi ich interesują, jakiego rodzaju pomocy poszukują w aplikacji.

Mamy możliwość przeprowadzania badań przy użyciu wyżej wspomnianych danych, a także zaproszenia naszych Użytkowników do uczestnictwa w badaniu poprzez wiadomość rozestaną do wybranych, bądź wszystkich korzystających z aplikacji.

Nasze możliwości:

1. Badanie CATI/CAWI dla klientów
2. Badanie potencjału nowych produktów
3. Badania focusowe na grupach docelowych
4. Badania ilościowe i jakościowe

Razem możemy zrobić

Działania komunikacyjne

Realizujemy działania z zakresu komunikacji, skierowane do wyselekcjonowanych grup odbiorców, z wykorzystaniem własnej technologii.

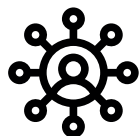
Kreujemy przekaz marketingowy, który umożliwia precyzyjne dotarcie do konsumentów.

Nasze możliwości:

1. Komunikacja direct (SMS, PUSH, e-mail)
2. Komunikacja social media
3. Działania CSR i ESG
4. Blog SeniorApp

wiele dobrego!

Afiliacje biznesowe

Nasza technologia pozwala na bezpieczną wymianę danych, za pośrednictwem protokołu API, z systemami naszych partnerów, w celu poszerzenia oferty skierowanej do naszych użytkowników.

W ten sposób tworzymy synergię rozwiązań kształtując produkt szyty na miarę oczekiwań odbiorców.

Nasze możliwości:

1. Dedykowany moduł biznesowy w platformie
2. Integracja technologiczna poprzez API
3. Stała analityka i raportowanie wyników

Działania edukacyjne

Prowadzimy działania mające na celu poszerzanie wiedzy i świadomości z zakresu bezpiecznego korzystania z sieci, obsługi urządzeń i aplikacji mobilnych.

Umożliwiamy interakcje odbiorców ze specjalistami w danej dziedzinie. Podejmujemy wspólne działania edukacyjne z organizacjami pozarządowymi na terenie całego kraju.

Nasze możliwości:

1. Cykl webinarów #Już wiem

13.04. wystartowaliśmy z cyklem webinarów „Już wiem”, objętych patronatem honorowym Prezydent Miasta Łodzi, Uniwersytetu Medycznego, UŁ i UKSW w Warszawie, a także patronatami medialnymi. Wydarzenia są otwarte, bez konieczności wcześniejszych zapisów i co tydzień dostępne w formie transmisji na żywo na Facebooku, a także na Youtube. W okresie od 13.04 do 09.11 nasze materiały filmowe obejrzało ponad 90 tys. widzów.

2. Wpisy:

SeniorApp poleca...

12. lipca rozpoczęliśmy cykl „SeniorApp poleca...”, w którym pojawiają się instytucje partnerskie, które realizują misję bliską naszym celom i są warte upowszechniania. Wpisy pojawiają się na naszym blogu i kanałach SM.

SeniorNiusy

Od 14. czerwca udostępniamy na naszym blogu i kanałach SM cotygodniowy przegląd informacyjny „SeniorNiusy”. Są to wiadomości z kraju i świata, które zawierają pozytywne i rzeczowe, treści w sam raz do porannej kawy.

Co Ty gadasz?

18. sierpnia uruchomiliśmy projekt „Co Ty gadasz? Słownik senioralno-młodzieżowy” w formie postów na naszych kanałach SM. Ma za zadanie zapoznać odbiorców ze standardami nowoczesnego języka: technologii, skrótów, zapożyczeń.

3. Szkolenia:

Polub się z telefonem!

Prowadzimy warsztaty z obsługi smartfonów, dostosowane do zapotrzebowania i wielkości grupy. Odbývają się w formie prelekcji połączonej z praktycznymi zadaniami do wykonania oraz konsultacji, podczas których każdy może zgłosić, jakie umiejętności chciałby rozwinąć i nauczyć się tego indywidualnie przy wsparciu SeniorApp.

Jak aplikacja mobilna pomoże Ci w codziennym życiu?

Szkolimy chętne osoby w korzystaniu z aplikacji mobilnych, które ułatwiają życie codzienne. Pokazujemy, że wystarczy odrobina chęci i uwagi, aby nauczyć się obsługi przydatnych aplikacji. Podkreślamy rolę bezpieczeństwa w sieci i ochrony danych.

PATRONI HONOROWI RAPORTU

UNIwersytet
MEDYCZNY
W ŁODZI

Patronat JM Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
prof. dr. hab. n. med. Radzisław Kordka

Rektor Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
prof. dr hab. n. med. Radzisław Kordek

Patronat Rektora
Uniwersytetu Łódzkiego

Rektor Uniwersytetu Łódzkiego
prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska

WSPÓŁWYDAWCA

Raport współfinansowany ze środków Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2030

PATRONI RAPORTU

Magazyn
Głos Seniora

Ogólnopolska
Karta Seniora

Międzynarodowy Instytut
Rozwoju Społecznego

Stowarzyszenie
MANKO

Portal
integracja.org

Fundacja System
Aktywizacji Seniora

Wolni od metryki: portal
ludzi młodych duchem

Magazyn
Świat Seniora

Portal
my60+

Portal
60plus.pl

Fundacja
Aktywny Senior

Fundacja
Zaczyn

Magazyn
Polityka Senioralna

Portal
niepełnosprawni.pl

Portal
Psychologia.net.pl

Związek Dużych
Rodzin Trzy Plus

Portal
Seniorzy24.pl

Stowarzyszenie
mali bracia Ubogich

Portal
uPacjenta

Beyond
Public Relations

EKSPERCI RAPORTU

dr n. o zdrowiu
Monika Burzyńska

Adiunkt w Zakładzie
Epidemiologii i Biostatystyki
UM w Łodzi

Prelegentka licznych konferencji naukowych, autorka i recenzentka publikacji poświęconych epidemiologii i zdrowiu publicznemu. Ekspert BCC ds. polityki senioralnej i zdrowia publicznego.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się przede wszystkim problematyką związaną z oceną stanu zdrowia i jakości życia subpopulacji osób starszych, diagnozą potrzeb zdrowotnych społeczeństwa oraz zastosowaniem nowoczesnych technologii w budowaniu polityki zdrowotnej i senioralnej, a także wykorzystaniem metod statystycznych w badaniach naukowych.

dr Jakub Chwiećko

Head of Science uPacjenta

Konsultant medycznych strategii, odpowiedzialny za wdrożenia i realizacje projektów MedTech, AI, Telemedycznych i szeroko pojętych innowacji. Entuzjasta nowych technologii i digital health.

Życiowy optymistą :) Pediatra z wieloletnim doświadczeniem, zarówno w pracy klinicznej jak i ambulatoryjnej.

**dr Dominika Kaczorowska-
-Spychalska**

Dyrektor Centrum Mikser Inteligentnych
Technologii Wydziału Zarządzania
Uniwersytetu Łódzkiego

Pełni funkcję Lidera podgrupy Badań, Innowacyjności i Wdrożeń Grupy Roboczej ds. Sztucznej Inteligencji przy Komitecie Prezesa Rady Ministrów. Członkini grupy specjalistów zaangażowanych w prace nad przygotowaniem „Założeń do strategii AI w Polsce”. W 2020 roku znalazła się wśród laureatek rankingu Perspektyw Top 15 Women in 5G. Ekspert Instytutu Kościuszki oraz członek Rady Programowej Centrum Etyki Technologii.

EKSPERCI RAPORTU

Sebastian Kalmus

Dyrektor Zarządzający
Silver Agency i Silver Models

Lider działań na rzecz współpracy międzypokoleniowej w zespołach projektowych oraz propagator założeń silver marketingu w Polsce.

Judyta Kruk

Rzecznik Prasowy
Związku Dużych Rodzin “Trzy Plus”

Absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego, doświadczony politolog w obszarze polityki społecznej, m.in. w organizacjach pozarządowych, współautorka inicjatywy Tu Mamy!, koordynatorka telefonu zaufania Linia 3 Plus, mediatorka, żona, matka 6 dzieci.

ZDR3+ od 2007 roku obserwuje, diagnozuje i stara się kształtować politykę społeczno-ekonomiczną Polski, uwzględniając specyfikę funkcjonowania dużych rodzin. Zarówno w wymiarze państwowym, samorządowym, jak i lokalnym. W ramach ZDR 3+ funkcjonuje Linia 3 Plus: telefon zaufania dla dużych rodzin i osób, które się z nich wywodzą.

Aleksandra Laudańska

CEO Silver Content Hub, redaktor naczelna
#POKOLENIA i Wolniodmetryki.pl

Prezes zarządu Silver Content Hub – wydawcy portalu Wolniodmetryki.pl, propagatorka idei smart aging, redaktor naczelna Warszawskiego Miesięcznika Seniorów #POKOLENIA wydawanego przez UM st. Warszawy.

EKSPERCI RAPORTU

Dariusz Ludwiczak

Ekspert rynku pracy 50+

Ekonomista i socjolog, menedżer HR z ponad 20-letnim doświadczeniem w dużych organizacjach. Niezależny Doradca HR i Ekspert WZP Lewiatan.

Twórca portalu 60plus.pl. Wspiera portal Flexi.pl w relacjach z mediami i działami HR firm.

Zachęca do zatrudniania osób dojrzałych i zarządzania wiekiem w organizacjach.

Celina Maciejewska

Rzecznik ds. Seniorów w Łodzi

Inicjatorka i współtwórczyni fundacji Subvenio i Telefonu Życzliwości, swego rodzaju telefonu zaufania dla seniorów, który w całości opiera się na pracy wolontariuszy, w większości 60+.

Zajmuje się edukacją cyfrową osób dorosłych, jest propagatorką idei uczenia się przez całe życie, społeczniczką, wolontariuszką.

Wspiera oddolne inicjatywy senioralne w okresie koncepcji i inkubacji, jest matką chrzestną kilkunastu stowarzyszeń i fundacji.

Joanna Mielczarek

Dyrektor Stowarzyszenia

mali bracia Ubogich

Ekspertka w dziedzinie organizacji wsparcia dla osamotnionych osób starszych, organizacji wolontariatu długoterminowego, relacji CSR.

Aktywnie działa na rzecz poprawy jakości życia osób starszych oraz przeciwdziałania ich marginalizacji społecznej. Od 2012 roku zasiada w Komisji Ekspertów ds. Osób Starszych przy Rzeczniku Praw Obywatelskich.

Zainicjowała i koordynowała ponad 30 projektów z obszaru wolontariatu seniorskiego, aktywizowania seniorów, kreowania pozytywnego wizerunku seniorów oraz dialogu międzypokoleniowego.

EKSPERCI RAPORTU

Łukasz Salwarowski

Prezes Międzynarodowego Instytutu Rozwoju Społecznego oraz Stowarzyszenia MANKO, Redaktor Naczelny Głosu Seniora

Ekonomista, socjolog, działacz społeczny, dziennikarz i wydawca mediów.

Inicjator Programu Gmina Przyjazna Seniorom, Ogólnopolska Karta Seniora oraz już ośmiu edycji Międzynarodowych Senioraliów w Krakowie.

Zasiada w Radzie Organizacji Pacjentów przy Rzeczniku Praw Pacjenta, a od 2020 r. w Radzie Dostępności przy Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Radzie ds. Polityki Senioralnej przy Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej.

Przemysław Wiśniewski

Dyrektor SeniorHub, Instytutu Polityki Senioralnej oraz Fundacji Zaczyn

Prowadzona przez niego Fundacja od 10 lat zajmuje się wspieraniem aktywności społecznej i publicznej osób starszych.

Badacz związany z Uniwersytetem Warszawskim, aktywista obywatelski, wcześniej dziennikarz ekonomiczny. Autor książek i publikacji eksperckich, redaktor naczelny jedyne go w Europie Centralnej periodyku poświęconemu systemowym wyzwaniom starzenia się społeczeństw „Polityka Senioralna”.

Agnieszka Wróbel

Zastępca Dyrektora ds. wsparcia specjalistycznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku

Socjolożka i gerontolożka społeczna. Od wielu lat związana z trójmiejską pomocą społeczną i pracą na rzecz wsparcia i aktywizacji osób starszych.

Od 2017 roku Zastępca Dyrektora ds. wsparcia specjalistycznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Gdańsku.

ŚWIATOWE TRENDY SENIORALNE

Jak podaje Polskie Towarzystwo Badań nad Przyszłością: stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym wyniósł 13,7% na świecie (2018), zaś w krajach rozwiniętych, średnia ta była znacznie wyższa. Mierzona w dwudziestu największych gospodarkach świata osiągnęła 21,1%, a dla państw Unii Europejskiej 31,1%.

Jeśli bieżący trend będzie się utrzymywał, wskaźniki obciążenia demograficznego w krajach rozwiniętych będą stale rosły. Prognozy wskazują, że w 2050 roku dla dwudziestu największych gospodarek świata, ta liczba wzrośnie do 43,5%, a dla krajów UE: 53,2%.

Global AgeWatch Index ocenia stopień dobrobytu społecznego i gospodarczego populacji Seniorów w 96 krajach na całym świecie. Indeks reprezentuje 91 procent osób w wieku 60 lat i więcej z całego świata, czyli ponad 900 milionów osób.

Wskaźnik mierzy dobrobyt osób starszych w czterech kluczowych obszarach:

1. dochody
2. zdrowie
3. edukacja i zatrudnienie
4. sprzyjające środowisko

Najlepszym miejscem do życia dla osób starszych pod każdym z tych aspektów okazała się Szwajcaria, tuż za nią plasują się Norwegia i Szwecja.

Kraje na szczycie listy podjęły działania na rzecz poprawy jakości życia osób starszych. Wdrażają politykę, która promuje wsparcie socjalne, powszechną opiekę zdrowotną oraz sprzyjające środowisko fizyczne i społeczne dla osób starszych, w tym pomoc ze strony organizacji społecznych. Poza Japonią (8) i Kanadą (5) wszystkie kraje z pierwszej dziesiątki to rozwinięte kraje Europy Zachodniej.

TRENDY SENIORALNE W EUROPIE

Seniorzy należą do grupy społecznej, której nie można bagatelizować. Warto proponować narzędzia, dzięki którym będą mogli angażować się w politykę społeczną i przejawiać aktywność obywatelską. Formy aktywizacji przybierają w Europie różnorodny wymiar.

W Wielkiej Brytanii realizowany jest program “Speaking Up for Our Age”, w ramach którego organizuje się “fora Seniora”, które gromadzą potrzeby Seniorów i wyrażają ich stanowisko wobec możliwości ich zaspokajania, głównie w obszarze usług. Według danych z 2020 roku fora te skupiają rocznie dwieście tysięcy osób powyżej 50 lat.

W Niemczech istnieje cała gama fundacji i stowarzyszeń, które mają na celu aktywizację osób starszych, m.in. propagując ruch i zdrowy styl życia, edukację. Największy odsetek to jednak organizacje zrzeszające wolontariuszy 50+. Od 1983 roku działa “Senioren Experten Service” z siedzibą w Bonn, który bazuje na doświadczeniu i wiedzy Seniorów zgłaszających swoją dostępność w zakresie pomocy innym. Świadczą oni usługi: drobne, ale i specjalistyczne za symboliczną odpłatnością. Jak podają na swojej stronie, obecnie w rejestrze widnieje 12 tysięcy emerytowanych ekspertów – opiekunów. Ogółouropejskim działaniem podjętym w kierunku budowania i wzmacniania współpracy z organizacjami, które są w stanie dostarczać najnowocześniejsze rozwiązania

technologiczne w obszarze opieki zdrowotnej i społecznej dla osób starszych jest projekt I-CARE SMART. Jego celem jest przybliżenie społeczności seniorów innowacji poprzez wprowadzanie innowacyjnych produktów i usług aktywnie angażujących ich odbiorców oraz rozwój „srebrnej gospodarki”.

Projekt jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, ma za zadanie nawiązanie trwałej współpracy pomiędzy podmiotami zainteresowanymi innowacyjnymi rozwiązaniami (SMART) dedykowanymi poprawie jakości życia osób starszych. Projekt przyczyni się do rozwoju skutecznych rozwiązań spełniających wcześniej niezabezpieczone potrzeby osób starszych w zakresie opieki zdrowotnej oraz społecznej. Jest to możliwe poprzez stworzenie ekosystemu w którym skoordynowana jest wymiana doświadczeń, informacji, wyników badań czy kontaktów pomiędzy jego uczestnikami.

Projekt jest realizowany w **7 krajach**, tworzony przez **13 partnerów** w ramach utworzenia „EKOSYSTEMU INNOWACJI DLA INTELIGENTNEJ OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI”.

SeniorApp jest członkiem projektu I-CARE SMART.

TRENDY SENIORALNE W POLSCE

Globalny proces starzenia się społeczeństwa i jego konsekwencje dotyczą także Polski. Prognozy demograficzne GUS wskazują, że w Polsce w 2050 r. udział osób w wieku produkcyjnym w populacji wyniesie 57%, powyżej 65 roku życia – aż 32,7%, natomiast w wieku przedprodukcyjnym – około 10% [bilans po NSP'2011].

Sytuacja polskich seniorów, których z roku na rok jest coraz więcej, nie przedstawia się w jasnych barwach. Polska jest 76. w rankingu ponad 90 krajów odpowiednich dla osób starszych [wg Global AgeWatch Index].

26. października 2018, Rada Ministrów przyjęła Dokument, pt.: „Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność”. Są w nim przewidziane działania wobec osób starszych, w tym m.in.: kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie, tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, dostosowanych do ich możliwości psychofizycznych oraz sytuacji rodzinnej, tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej.

Dodatkowo w „Polityce społecznej wobec osób starszych 2030” po raz pierwszy zaprojektowane zostały działania skierowane do niesamodzielnych osób starszych, w tym: zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług

wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnych osób starszych i zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych dostosowanych do potrzeb niesamodzielnych osób starszych.

Jak wynika z badania Sytuacja społeczna osób w wieku 65+, ARC Rynek i Opinia, co czwarty senior nie wychodzi z domu w celu spotkań z innymi osobami (z bliską osobą lub w ramach spotkań towarzyskich), trzech na dziesięciu seniorów w wieku powyżej 80 r. ż. nie wychodzi w tym celu w ogóle, a co dziesiąty nigdy lub prawie nigdy nie jest odwiedzany w domu.

Co dwudziesty osiemdziesięciolatek nigdy nie wychodzi z domu, tylko co trzeci ma codzienny kontakt telefoniczny z innymi osobami. Podobnie wyglądają relacje w kręgach społecznych: trzech na dziesięciu seniorów w żadnym kręgu społecznym nie ma bardzo bliskich relacji, a co dwudziesty – nie ma bliskich lub dobrych relacji w ogóle. W tej grupie dominują osoby mieszkające samotnie, owdowiałe i bez dzieci, a także mężczyźni.

Styl życia, który wybiera i realizuje Senior, także w obszarze relacji interpersonalnych ma wpływ na przeżywanie starości. Składają się na niego aspekty: zdrowotny, ekonomiczny i społeczny. Aktywność w każdej z tych sfer to istotny aspekt życia. Aby zachować poczucie wypełniania roli w społeczeństwie ważne jest zbilansowanie wszystkich trzech elementów.

POTRZEBY SENIORÓW

Polityka senioralna

Polityka senioralna zarówno na poziomie krajowym, jak i lokalnym jest nowym i ogromnym wyzwaniem, bo tak naprawdę po raz pierwszy w historii spotykamy się z niezwykle trudną sytuacją demograficzną, w Łodzi ale również w całym kraju. Nasze miasto, które gwałtownie się starzeje, ma już 26% mieszkańców, którzy przekroczyli 60 rok życia.

Sytuacja ta powoduje, że trzeba poszukiwać nowych rozwiązań, gdyż dotychczas nie wypracowano gotowych wzorców dla tego typu sytuacji demograficznej. Nowe technologie choć czasami budzą niepokój, a seniorzy nie zawsze sobie z nimi radzą, na pewno zrewolucjonizują obszar polityki senioralnej.

Celina Maciejewska
Rzecznik ds. Seniorów w Łodzi

Wsparcie dla Seniorów

Warto podejmować tematykę wsparcia seniorów i upowszechniać wiedzę na temat problemów z jakimi borykają się opiekunowie osób w wieku senioralnym. Okres lockdownu i pandemii zwrócił uwagę na konieczność wsparcia mniej samodzielnych seniorów w ich miejscu zamieszkania. Zwracanie uwagi na specyfikę funkcjonowania osób starszych jest pozytywnym przykładem działań jakie są podejmowane przez organizacje społeczne. Warto uwrażliwiać opinię publiczną na podejmowanie tematyki wyzwań stojących przed Seniorami. Równie ważnym działaniem jest docieranie do rodzin, bliskich seniorów i wspieranie ich w określaniu i zaspakajaniu potrzeb Seniorów.

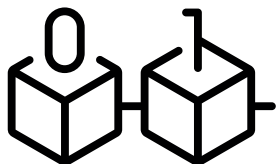
Właściwe określenie potrzeb umożliwia adekwatną i konstruktywną pomoc Seniorom.

Judyta Kruk
Związek Dużych Rodzin 3+

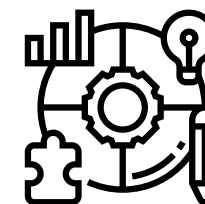
ZAŁOŻENIA, MATERIAŁ I METODYKA

Geneza

Zgodnie z misją platformy SeniorApp, którą jest wykorzystanie technologii nie tylko dla zysku, ale przede wszystkim dla wyższego dobra, przeprowadziliśmy badanie ankietowe, którego celem było naświetlenie potrzeb osób starszych, stopnia zauważania ich przez otoczenie, a także ocena aktualnych możliwości, źródeł i dostępności uzyskania przez osoby starsze potrzebnego wsparcia.

Metoda badawcza

Badanie zostało przeprowadzone w marcu i kwietniu 2021 roku za pośrednictwem internetowych formularzy ankietowych stworzonych przy wykorzystaniu aplikacji Google Forms –
– udostępnionych na Facebookowym profilu SeniorApp, a także kwestionariuszy ankietowych w formie drukowanej dostarczonych do Domów Dziennego Pobytu i Centrum Inicjatyw Międzypokoleniowych na terenie całego kraju.

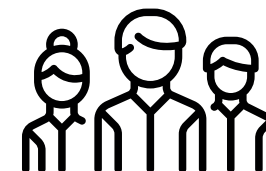
BADANIA ANKIETOWEGO

Przebieg badania

Oba kwestionariusze ankietowe zawierały metryczkę oraz 11 pytań, które dotyczyły zakresu potrzeb Seniorów, poziomie ich zaspokojenia, dostępności opieki i świadomości na temat źródeł pozyskania wsparcia w najbliższym otoczeniu, a także stopnia dostrzegania potrzeb innych osób w swoim otoczeniu oraz gotowości do ich spełnienia. W większości pytań możliwy był jednokrotny wybór odpowiedzi, w kilku pojawiła się opcja wyboru większej ilości, bądź wpisanie własnej.

Uczestnicy badania

Udział w badaniu był anonimowy i dobrowolny. Ankietowani zostali poinformowani, że uzyskane wyniki posłużą do celów badawczych SeniorApp i będą stanowiły materiał do dyskusji ekspertów i utworzenia niniejszego raportu. Badanie zostało przeprowadzone w dwóch grupach ankietowanych.

UCZESTNICY BADANIA – SENIORZY

Potrzebujący pomocy

Seniorem w niniejszym badaniu nazywamy osoby powyżej 55 roku życia mieszkające na terenie całej Polski, które poszukują pomocy w sprawach życia codziennego. Korzystają ze wsparcia – ze strony bliskich, znajomych, instytucji, organów państwowych, bądź chciałyby taką pomoc uzyskać.

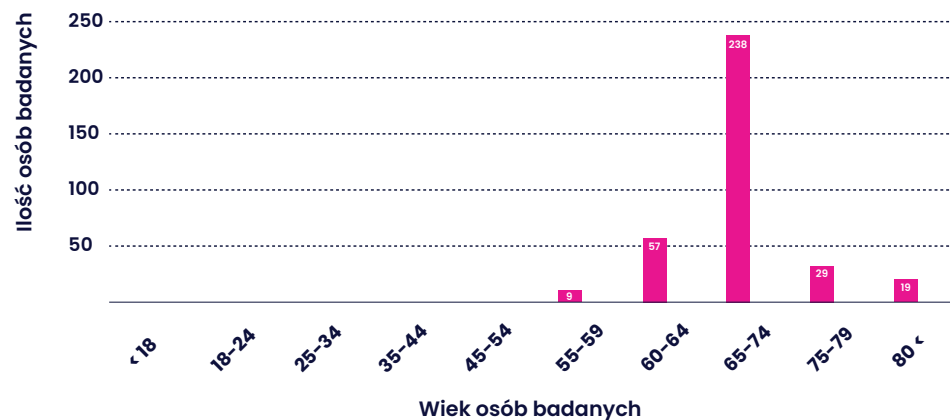
352 osoby
badane

mężczyźni
13,4%

kobiety
86,6%

UCZESTNICY BADANIA – OPIEKUNOWIE

Oferujący pomoc

Opiekunem w niniejszym badaniu nazywamy osoby od 15 do 79 roku życia, mieszkające na terenie całej Polski, które pozostają aktywne zawodowo i życiowo i pomagają osobom potrzebującym w swojej rodzinie, najbliższym otoczeniu, w sprawach życia codziennego, bądź chciałyby tę pomoc zaoferować.

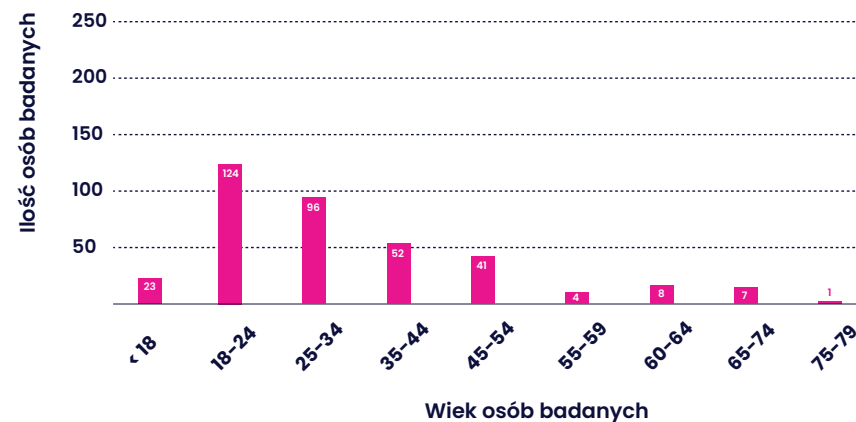
356 osób
badanych

mężczyźni
34,6%

kobiety
65,4%

WYNIKI BADAŃ Z KOMENTARZEM

Na podstawie badania UAE z dnia 29.11.2019 z internetu korzysta trzech na dziesięciu polskich Seniorów. Zrzeszonych w Klubach Seniora, Domach Dziennego Pobytu i Uniwersytetach Trzeciego Wieku jest ponad 20%, z czego znaczną większość, tj. ok. 75 % stanowią kobiety (dane z Raportu na temat sytuacji osób starszych w Polsce, Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych).

To z doświadczeń tych osób w znacznej mierze pochodzą prezentowane w raporcie wyniki badań.

Badanie zostało objęte opieką merytoryczną Pełnomocnika Kanclerza Uniwersytetu Medycznego w Łodzi ds. rozwoju gospodarki senioralnej: **mgr Tomasz Kopca**.

Odpowiednie i skuteczne działania proseniorskie powinny skupiać się w pierwszej kolejności na zapewnieniu stabilności społecznej, zdrowotnej i ekonomicznej, a także przeciwdziałaniu dyskryminacji osób starszych na płaszczyźnie społecznej, publicznej, czy językowej. [Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność]

Grupa ekspertów poddających ocenie wyniki niniejszych badań została starannie dobrana spośród przedstawicieli instytucji obejmujących swoim działaniem najważniejsze obszary działalności proseniorskiej, między innymi: zdrowotny, społeczny i ekonomiczny, a także technologiczny.

OPIEKUN MERYTORYCZNY RAPORTU

Tomasz Kopiec

Pełnomocnik Kanclerza Uniwersytetu Medycznego w Łodzi ds. gospodarki senioralnej, Prezes Zarządu Fundacji Systemu Aktywizacji Seniora

Wyszkolenie prawnicze i politologiczne. Od 2002 roku związany z sektorem ochrony zdrowia. Specjalista w zakresie procesów restrukturyzacji, optymalizacji oraz zarządzania zakładami opieki zdrowotnej. Ekspert BCC ds. polityki senioralnej i zarządzania w ochronie zdrowia. Propagator Partnerstwa Publiczno-Prywatnego, jako formuły realizacji i finansowania inwestycji w obszarze usług użyteczności publicznej, a także wykorzystania sztucznej inteligencji i nowych technologii w zarządzaniu danymi medycznymi, doskonaleniu opieki i modeli biznesowych, budowaniu przewagi konkurencyjnej oraz w budowaniu systemu kompleksowej opieki nad seniorami.

OBSZAR ZDROWOTNY:

Dostęp do e-opieki nagłącą potrzebą starzejącego się społeczeństwa

W Polsce przybywa seniorów. Struktura społeczeństwa, podobnie jak w innych rozwiniętych krajach, zmierza do stałego zwiększania się odsetka osób powyżej 65 roku życia. Jeszcze w 1989 roku w Polsce osoby w tej grupie wiekowej stanowiły ok. 9% społeczeństwa. Obecnie jest ich już 2 razy więcej, a według prognoz, do 2050 roku, seniorzy będą stanowić nawet 40% populacji Polski.

Opieka zdrowotna staje przed wyzwaniem skutecznego dotarcia i pomocy osobom starszym, szczególnie tym, które wymagają stałego kontaktu medycznego. Problem ten był wielokrotnie poruszany jeszcze przed pandemią, jednak zmiany postępują zbyt wolno. Luki w opiece senioralnej dodatkowo uwypukliła sytuacja pandemiczna i związane z nią problemy logistyczne i organizacyjne. Problem z pogorszeniem dostępu do opieki medycznej dotknął ponad 63% osób w wieku 65+. Mimo zmian, stopniowo podejmowanych w tym obszarze, nadal wielu seniorów pozostaje całkowicie wykluczonych z systemu, bądź mierzy się z wyraźnie ograniczonym dostępem do opieki zdrowotnej.

W 2020 roku ilość wykonywanych świadczeń medycznych w Polsce spadła o prawie 2,6 mln wizyt. Lockdown spowodował, że pacjenci mieli problemy z umówieniem konsultacji lekarskiej. Drastycznie pogorszyły się też możliwości diagnostyczno-terapeutyczne. Sytuacji nie zrównoważyły telekonsultacje, nisko oceniane w tej grupie wiekowej.

Gdy dodamy do tego fakt, że jedynie co 10 Polak (9%) w wieku 60+ posiada Internetowe Konto Pacjenta, wyłania się obraz słabo rozwiniętej opieki cyfrowej dla seniorów z wieloma barierami i ograniczeniami.

Elementem nabierającym na znaczeniu w kontekście zmian dotyczących seniorów jest opieka medyczna w domu. 21% pacjentów, którzy korzystają z badań laboratoryjnych z dojazdem w uPacjenta, to osoby po 55. roku życia i liczba ta stale rośnie. Dopasowanie usługi do realnej potrzeby, nie tylko gwarantuje bezpieczeństwo i ogranicza ryzyko infekcji, szczególnie ważne w pandemii, ale i usprawnia codzienne funkcjonowanie seniorom, nie wykluczając ich z systemu opieki zdrowotnej.

Innym trendem, który może zrewolucjonizować opiekę senioralną jest stały monitoring osób starszych za pomocą opasek telemedycznych. Coraz więcej ośrodków pomocy społecznej w Polsce rozdaje je seniorom oraz osobom cierpiącym na choroby związane z ograniczeniem samodzielności, jak np. choroba Alzheimera. To żywe przykłady, że zmiany powinny być nie tylko szybkie i efektywne, ale przede wszystkim uwzględniające realne potrzeby seniorów.

dr Jakub Chwiećko
Head of Science uPacjenta

OBSZAR SPOŁECZNY:

Seniorzy to zróżnicowana grupa

Seniorzy to grupa niejednorodna. To właściwie – co najmniej – dwa pokolenia. Tworzą je osoby od 60. r.ż. Wśród nich znaczącą (i rosnącą) społeczność tworzą ludzie po 80-tce, a wydłużanie się czasu trwania życia powoduje, że coraz przybywa również stulatków. Takie wewnętrzne zróżnicowanie oznacza, że osoby w starszym wieku mają różne doświadczenia życiowe, stan zdrowia, sytuację materialną czy rodzinną. Różnić się zatem będą także pod względem potrzeb – inne będą oczekiwania sześćdziesięciolatków, a czego innego potrzebować będą osiemdziesięciolatkowie i ludzie starsi.

Te różnice równie silnie wybrzmiewają w niniejszym Raporcie, gdzie niemal połowa badanych (41,2%) twierdzi, że nie potrzebuje żadnej pomocy, a niemal tyle samo (41,8%) wskazuje na potrzebę wsparcia w zakresie zdrowia oraz prawie 1/3 sygnalizuje potrzebę pomocy materialnej. Owe 65,6% badanych, którzy twierdzą, iż nie korzystają z pomocy i radzą sobie samodzielnie, to raczej seniorzy z młodszej grupy wiekowej – sprawniejsi, definiujący siebie w niniejszym badaniu jako osoby, które żyją aktywnie.

Sytuacja zmienia się, kiedy z tej grupy wyłoniśmy tylko osoby pow. 80 r.ż. Wyzwania, z jakimi najczęściej się mierzą to: problemy zdrowotne (55%), utrata bliskich (46%), samotność/izolacja (17%), utrata samodzielności (13%) oraz poczucie bycia niepotrzebnym (10%). Kogo w takich sytuacjach proszą o pomoc? Najczęściej bliskich, jednakże w niniejszym badaniu wybrzmiewa zarówno trudność w proszeniu o tę pomoc – część z nich odpowiada, że ich na to nie stać, a część w ogóle się o nią nie zwróci w obawie, że i tak spotka się z odmową, bo bliscy nie mają czasu, bo nie chcą sprawiać bliskim kłopotu. Zresztą potwierdzają to odpowiedzi samych opiekunów, spośród których niemal 42% deklaruje, że nie ma na taką pomoc czasu.

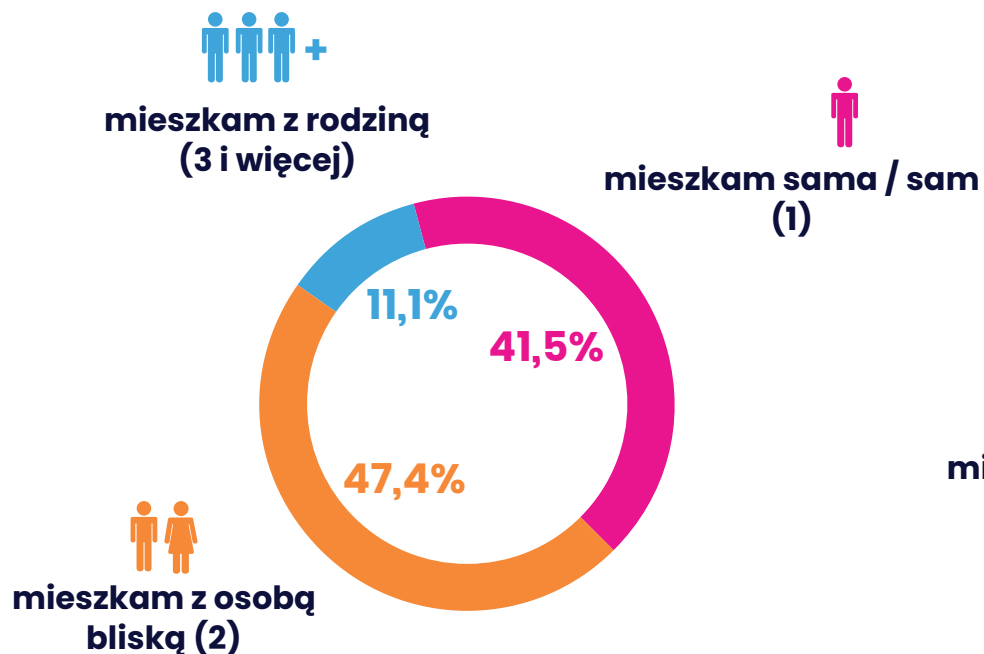
Joanna Mielczarek

Dyrektor Stowarzyszenia
mali bracia Ubogich

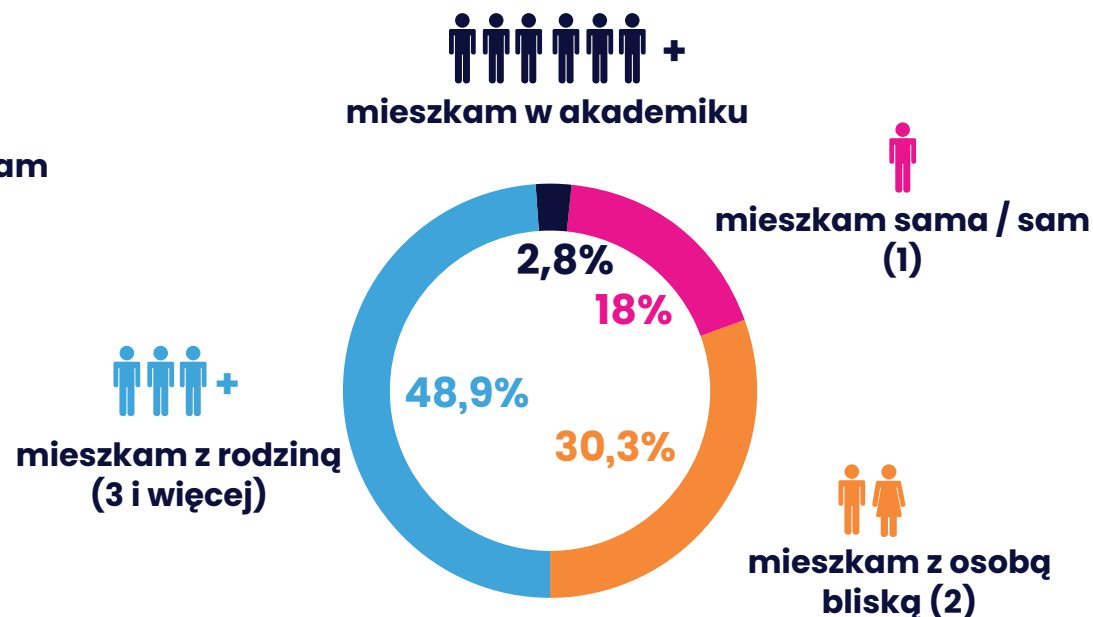
ILOŚĆ OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM:

Seniorzy:

Opiekunowie:

Łukasz Salwarowski,

Redaktor Naczelny Głosu Seniora, Prezes MIRS i MANKO

Ponad 40% badanych Seniorów mieszka samotnie, a prawie połowa: 47,4% jest zdana na swojego współmałżonka/bliską osobę. To ogromna liczba, jeśli przyjmiemy, że to ogólny trend w grupie seniorów. Okazuje się, że osób pozbawionych możliwości natychmiastowej pomocy lub mających

do niej dostęp w ograniczonym zakresie jest więcej niż nam się wydaje. Należy zintensyfikować działania skierowane do tych osób – w walce z samotnością, izolacją i opuszczeniem przez otoczenie, bo jest ich naprawdę dużo, a będzie z każdym rokiem więcej.

OBSZAR EKONOMICZNY:

Czy aktywny Senior potrzebuje pomocy?

Wyniki raportu potwierdzają wiedzę na temat osób starszych, którą zgromadziliśmy w Silver Agency w ramach wyspecjalizowania się w komunikacji do konsumentów 50+. Natomiast to co zwraca szczególną uwagę to dane dotyczące aktywności dojrzałych osób, które wykazały, że ponad 74,2% respondentów regularnie wychodzi ze swoich domów, aby załatwić konkretne potrzeby, czy też skorzystać z różnych form aktywności. To kolejne obalenie stereotypu postrzegania osób starszych, jako tych nieaktywnych, schorowanych i nieporadnych.

Oczywiście nie zapominamy o tych, którzy potrzebują realnej pomocy np. w robieniu zakupów czy wyprowadzenia psa na spacer. To świetnie, że powstają możliwości wsparcia takich osób np. poprzez aplikację SeniorApp.

Natomiast analizując raport mam poczucie, że w wielu przypadkach korzystanie z tego typu pomocy to dla wielu osób po prostu chęć skorzystania z takiej możliwości podyktowane wygodą. Jest to połączone z faktem, że aż 70.8% osób badanych wskazuje, że ich sytuacja finansowa jest zadowalająca, zatem mogą zapłacić za usługę wykonaną za nich. To wygodne i odciążające jednocześnie, dzięki czemu osoby starsze mogą wykorzystać zaoszczędzony czas na własne przyjemności.

To potwierdza fakt, że większość osób starszych to osoby aktywne i w dobrej sytuacji materialnej – mające czas i ochotę na realizację swoich pasji i potrzeb. Warto zatem mieć na uwadze możliwości aktywizacji osób dojrzałych zarówno w kwestiach zawodowych, jak i społecznych.

Sebastian Kalmus

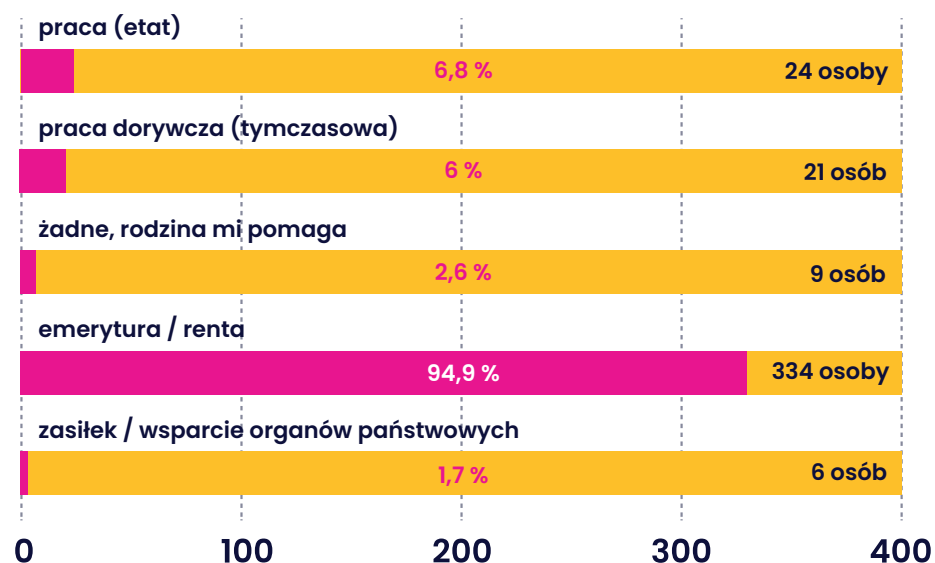
Dyrektor Zarządzający Silver Agency i Silver Models

ŹRÓDŁO DOCHODÓW:

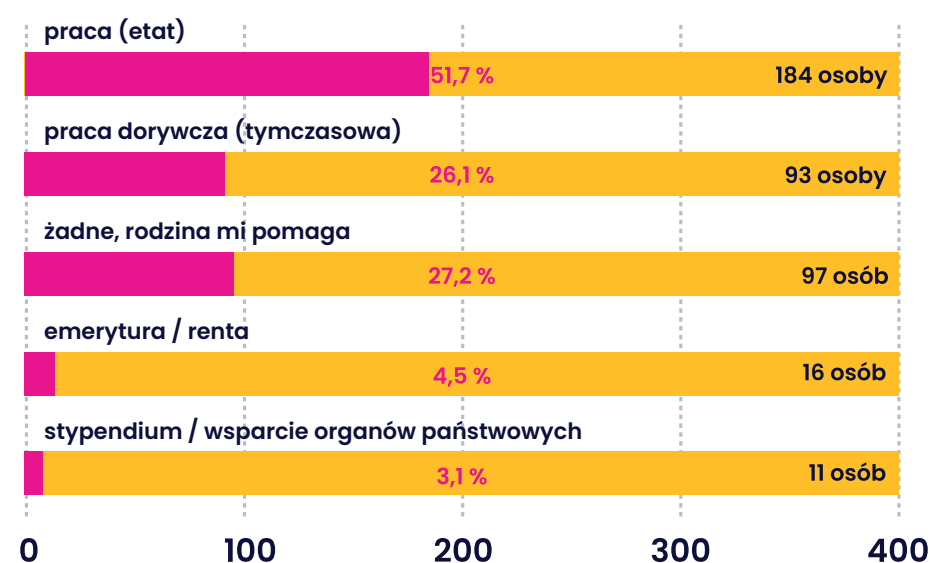
*w tym pytaniu można było wybrać więcej niż 1 odpowiedź – % ma charakter poglądowy

Seniorzy:

Opiekunowie:

Łukasz Salwarowski,

Redaktor Naczelny Głosu Seniora, Prezes MIRS i MANKO

Wśród uczestników ankiet – Seniorów, jako źródło dochodu ponad 90% deklaruje emeryturę, tylko 6% pracuje.

Daje to sygnał, że osób aktywnych zawodowo na emeryturze jest niewiele, choć mogłoby być znacznie więcej.

Programy aktywizacji wspierające aktywność zawodową i przedłużające ją mają w tym obszarze jeszcze wiele do zrobienia.

OBSZAR TECHNOLOGICZNY:

Senior w cyfrowym świecie

Szacuje się, że w Polsce z Internetu korzysta obecnie średnio co trzeci Senior. Liczba aktywnych użytkowników w tej grupie wiekowej stopniowo wzrasta na co wpływ ma między innymi coraz większa popularyzacja technologii i rozwiązań na nich opartych, jak i obserwowane trendy demograficzne, w tym zjawisko starzenia się społeczeństw krajów wysoko rozwiniętych oraz wynikające z tego konsekwencje.

Nie bez znaczenia pozostaje także trwająca pandemia COVID-19 i towarzyszące jej obostrzenia, które wymusiły wzrost wykorzystania technologii w różnych obszarach aktywności człowieka, również w grupie seniorów. W efekcie kompetencje cyfrowe stopniowo przestają być jedynie domeną segmentu młodych użytkowników. Dotyczy to chociażby zakupów i bankowości online, porad medycznych czy mediów społecznościowych. Potencjał dla osób starszych stwarzają także dostępne aplikacje internetowe, technologie ubieralne, roboty społeczne, asystenci i sprzęty sterowane głosem czy w przyszłości pojazdy autonomiczne.

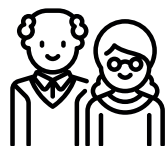
Jednocześnie ta grupa użytkowników, dużo częściej niż pokolenia młodsze, ma większe obawy wobec innowacji technologicznych, a ich słabsze zdolności poznawcze związane z procesem starzenia się, stwarzają dla nich szereg ograniczeń dotyczących uczenia się, akceptacji nowych rozwiązań i skłonności do ich wykorzystania w praktyce. Projektując nowe rozwiązania dedykowane dla tego segmentu, kluczowe staje się zatem określenie rzeczywistych potrzeb, które mogłyby one zaspakajać, przy jednoczesnym uwzględnieniu możliwości psychofizycznych tej grupy użytkowników.

Intuicyjne w instalacji i obsłudze, dostosowane do wiedzy i umiejętności cyfrowych osób starszych, wpisujące się w obszar ich codziennych aktywności, preferencji i zainteresowań mają szansę zwiększyć wygodę i poprawić jakość ich życia. Wiek wcale nie musi być przesłanką wykluczenia w coraz bardziej cyfrowym społeczeństwie – smart senior może stać się naturalnym etapem w procesie dalszej ewolucji człowieka.

dr Dominika Kaczorowska-Spychalska

Dyrektor Centrum Mikser Inteligentnych Technologii
Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego

Seniorzy

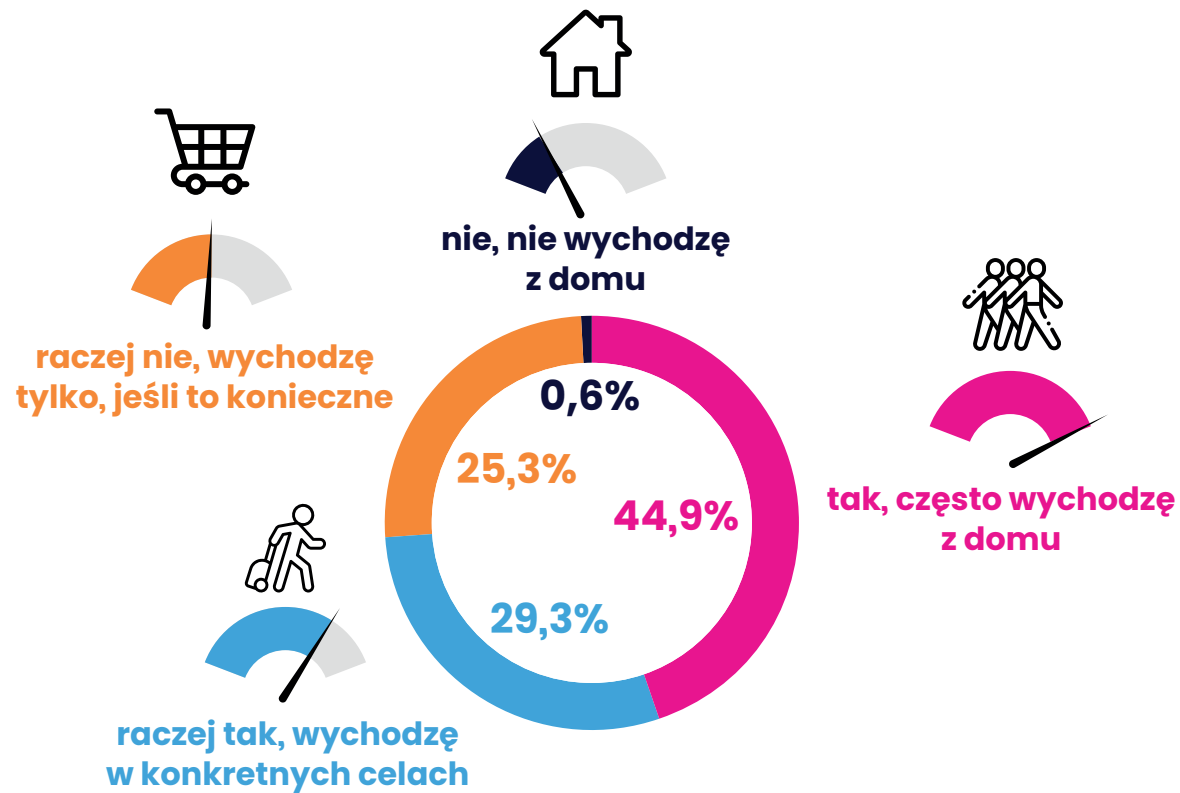
LISTA ZADANYCH PYTAŃ:

1. Czy żyje Pani/Pan aktywnie?
2. Jakiej pomocy Pani/Pan potrzebuje?
3. Z jakiej pomocy Pani/Pan korzysta?
4. Czy może Pani/Pan liczyć na pomoc?
5. Czy zwraca się Pani/Pan o pomoc? Z jakim skutkiem?
6. Co jest dla Pani/Pana największą przeszkodą w proszeniu o pomoc?
7. Z jakich źródeł otrzymuje Pani/Pan pomoc?
8. W jakiej odległości od Pani/Pana znajduje się dostępna pomoc?
9. Czy w Pani/Pana otoczeniu znajdują się osoby potrzebujące pomocy?
10. Jaka jest Pani/Pana sytuacja finansowa?
11. Jak pandemia COVID-19 wpłynęła na Pani/Pana życie?

Senior

1. CZY ŻYJE PANI / PAN AKTYWNIE?

Senior**KOMENTARZ****AKTYWNOŚĆ POLSKICH SENIORÓW NA TLE INNYCH KRAJÓW**

Dariusz Ludwiczak
Ekspert rynku pracy 50+

Badanie ukazuje pewną dychotomię: połowa badanych pozostaje aktywna, druga połowa wychodzi z domu jedynie, gdy spełnienie jakiejś potrzeby tego wymaga. Wyniki pokrywają się z badaniami polskich seniorów na tle osób starszych z Europy Zachodniej. W Polsce mamy dość niską aktywność generalną: rekreacyjną Seniorów względem innych krajów.

Polscy seniorzy nie wychodzą z domów, nie spotykają się, rzadko uczestniczą w wydarzeniach dla nich organizowanych, chociaż statystyki zmieniają się, z roku na rok, gdy do grupy "Seniorów" dołączają kolejne roczniki – prowadzą wynik

w kierunku zachodnim. Nie jest to jednak stuprocentowa prawda, ponieważ w Polsce jako aktywność klasyfikuje się "spacery".

Podobnie sytuacja przedstawia się w badaniach dotyczących aktywności kulturalnej. U polskich Seniorów za te działania uważany był przede wszystkim udział w praktykach religijnych. Dla osób starszych wyjście do kościoła to często jedyna forma uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym, czy też aktywność fizyczna – wiąże się z wyjściem z domu.

Obiecującym jest fakt, jak znikomy procent osób zadeklarowało, że wcale nie wychodzą z domu. Myślę, że to może być też kwestia grupy badanej ponieważ wbrew pozorom internauci, którzy trafili na ten formularz, czy ci, którzy dostali go fizycznie, to jednak są ci aktywniejsi.

NIEBEZPIECZNA BEZCZYNNOŚĆ

To są badania wstrząsające! Wynika z nich, że 54% badanych jest nieaktywnych. Jeśli ktoś wychodzi z domu tylko wtedy jest to konieczne i w konkretnych celach to nie można nazwać tego aktywnością. Nasuwa to wniosek, że ponad połowa badanych Seniorów siedzi w czterech ścianach. To wynik nie tylko wysoki, ale i niebezpieczny. Jak podają geriatrzy, siedzenie w domu, brak kontaktu z otoczeniem to poważne zagrożenie dla zdrowia psychicznego, fizycznego

i społecznego. Powoduje szereg negatywnych konsekwencji: przyspiesza niedołęstwo i niesamodzielność. Powinna to być wskazówka, ale i przestroga dla władz i dla całego społeczeństwa. Musimy cały czas intensyfikować działania aktywizujące pokolenie 60+.

Łukasz Salwarowski

Redaktor Naczelny Głosu Seniora,
Prezes MIRS i MANKO

Senior

2. JAKIEJ POMOCY PANI / PAN POTRZEBUJE?

*w tym pytaniu można było wybrać więcej niż 1 odpowiedź – % ma charakter poglądowy

Senior

KOMENTARZ

POTRZEBY SENIORÓW

Dariusz Ludwiczak

Ekspert rynku pracy 50+

Duża część (41,2%) badanych nie oczekuje żadnej pomocy: czują się zdrowotnie zaopiekowana i materialnie sobie radzi, choć równie wielu (41,8%) chętnie przyjąłoby pomoc zdrowotną, lekarską, rehabilitacyjną i pielęgnacyjną, zaś powyżej ¼ finansową.

Jeśli chodzi o aspekt ekonomiczny: spora grupa seniorów otrzymuje niskie emerytury i żyje bardzo skromnie, wręcz na pograniczu biedy, jednak jak wynika z danych GUS, dochód na osobę w emeryckim gospodarstwie domowym jest statystycznie wyższy niż w grupie 25–35 lat.

Dominującą potrzebą jest opieka zdrowotna. W porównaniu z Europą Zachodnią, stan zdrowotny polskich seniorów jest średni i słaby. Co ciekawe dosyć niski procent osób deklaruje, że chciałoby wsparcia towarzyskiego czy psychologicznego. Myślę, że często albo się do tego nie przyznają, bo to "niemodne", albo faktycznie nie jest tak źle i sobie radzą.

22% osób chętnie przyjąłaby pomoc, która wymaga wyjścia z domu: po zakupy, receptę, w celu załatwienia spraw życia codziennego. To również daje do myślenia: czy o tę pomoc się zwracają, poszukują jej wśród znajomych, rodziny, czy też oczekują zainteresowania otoczenia. Ta kwestia zostanie rozwinięta w kolejnych pytaniach.

WYALIENOWANY SENIOR

Mam wrażenie, że pomoc i jej postrzeganie przez osoby starsze ogranicza się do kwestii materialnych i zdrowotnych. Jeśli tylko 5% osób wskazuje na towarzystwo i wsparcie psychiczne, emocjonalne to znaczy o tym jak mało, jako społeczeństwo, wiemy o wpływie samotności na jakość i długość życia, zdrowie.

Brak świadomości i edukacji w tym zakresie eliminuje te kwestie jako potrzeby. To dość przerażające. Zdaje się, że osoby starsze, na własne życzenie alienują się i wykluczają, bo zupełnie marginalizują potrzebę bliskości drugiej osoby, mentalnego wsparcia, zwykłej rozmowy, czy kolektywnego działania.

Igor Marczak

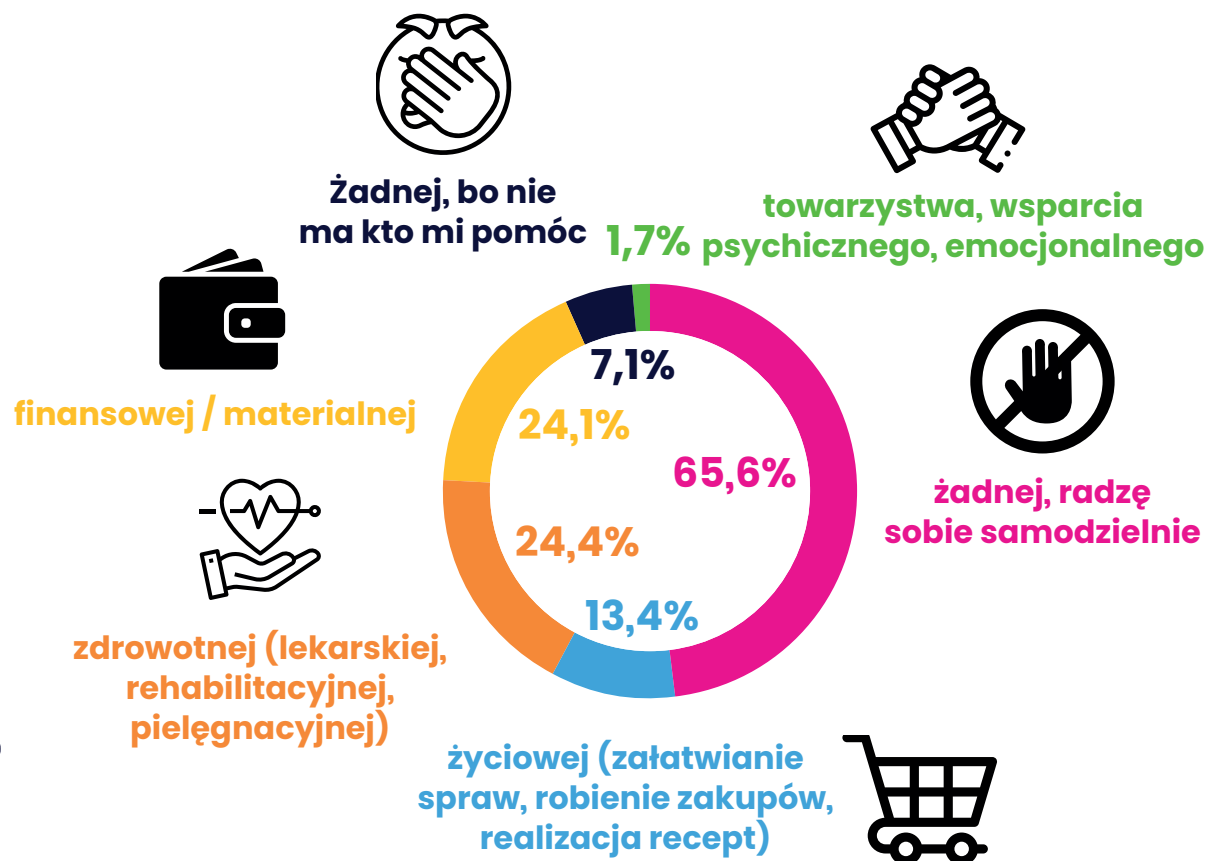
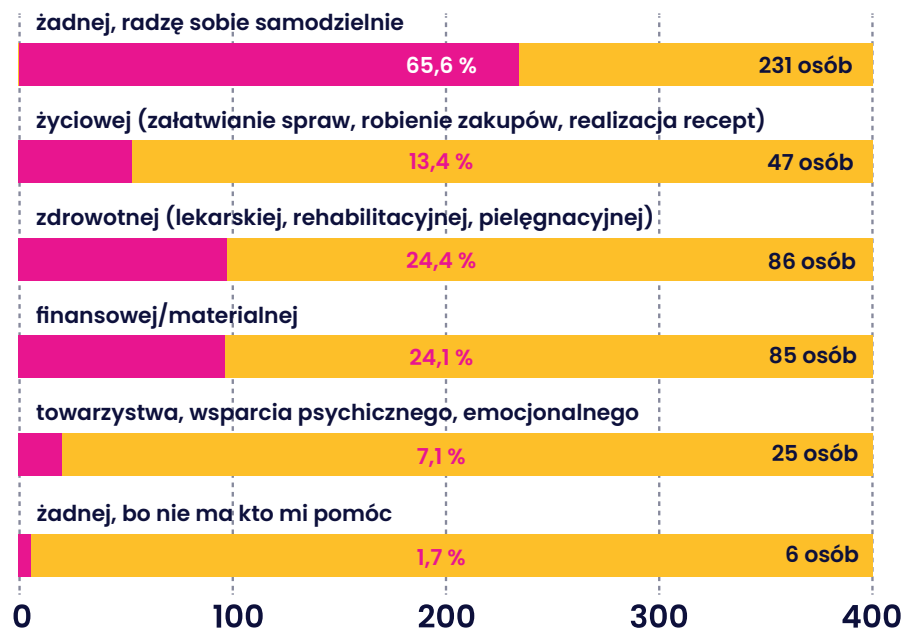
Współzałożyciel SeniorApp

Senior

3. Z JAKIEJ POMOCY PANI / PAN KORZYSTA?

*w tym pytaniu można było wybrać więcej niż 1 odpowiedź – % ma charakter poglądowy

Senior**KOMENTARZ****Dariusz Ludwiczak**

Ekspert rynku pracy 50+

KORZYSTANIE Z POMOCY

Duża grupa (ponad 65%) mówi, że nie korzysta z żadnej pomocy, bo jej nie potrzebuje. Poprzednie pytanie było życzeniowe, teraz już faktyczne. Okazuje się że ¼ badanych korzysta z pomocy zdrowotnej – lekarskiej, 13% z pomocy w codziennych sprawach, a ¼ czerpie pomoc

finansową – materialną. To ciekawe, ponieważ wiele badań mówi o tym, że spora część polskich emerytów dofinansowuje swoje rodziny, a zwłaszcza wnuków opłacając naukę, wspierając ich w zakupach, czy też biorąc kredyty.

POMOC SPOŁECZNA

Perspektywa pomocy społecznej jest zbieżna z wynikami zaprezentowanymi w raporcie, z roku na rok, obserwujemy wśród osób starszych wzrost zapotrzebowania na pomoc ze strony innych. Pomoc, w przeważającej części naszych klientów świadczona jest właśnie przez członków rodziny, przyjaciół oraz sąsiadów.

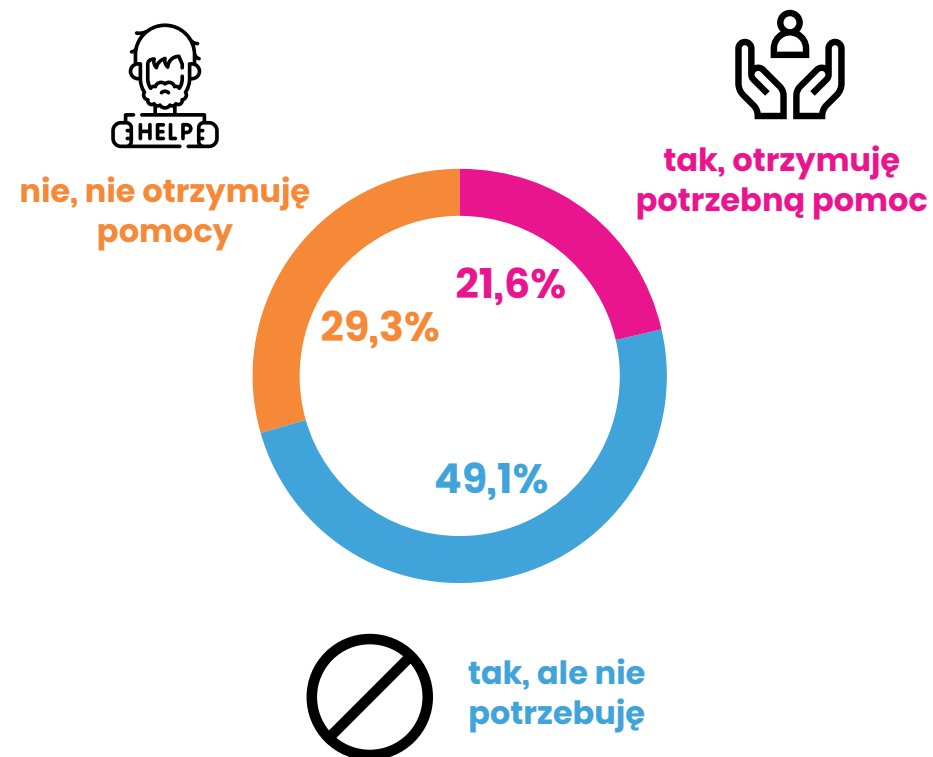
Od dłuższego czasu także następuje wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze realizowane w miejscu zamieszkania przez wykwalifikowane opiekunki w ramach zadań ośrodków pomocy społecznej. Nasze statystyki wyraźnie pokazują nie tylko powiększające się grono klientów, ale także zwiększający się wymiar godzinowy tych usług.

Agnieszka Wróbel
MOPR Gdańsk

Senior

4. CZY MOŻE PANI / PAN LICZYĆ NA POMOC?

Senior**KOMENTARZ****POMOC NIE ZAWSZE NA WYCIĄgniĘCIE RĘKI****Dariusz Ludwiczak**

Ekspert rynku pracy 50+

Prawie połowa badanych (49,1%) mówi, że nie otrzymuje pomocy i jej nie potrzebuje lub nie otrzymuje, ale gdyby była taka potrzeba to by otrzymała. To takie podskórne oczekiwanie, że gdyby zdarzyło się coś trudnego, to otrzymaliby pomoc. Nie wiadomo, czy liczą na rodzinę, na sąsiada, czy też myślą o państwie, trudno powiedzieć.

Warto pochylić się nad grupą: blisko 30% osób, które nie mają wsparcia. Osoby te mogą czuć się w jakimś stopniu

porzucone: przez rodzinę, ale i przez instytucje, przez społeczeństwo. Jest w nich oczekiwanie, jednak połączone z brakiem wiary w jakąkolwiek zmianę.

Z perspektywy zapewnienia im pomocy osób spoza rodziny, czy odpłatnie będzie to trudne. Komunikaty warto byłoby kierować nie tyle do nich, co ich otoczenia: krewnych, sąsiadów, instytucji w ich miastach, kościołów, czy organów państwowych: żeby można było na nie liczyć.

KTO MOŻE LICZYĆ NA POMOC?

Blisko 50% badanych uważa, że otrzymałaby pomoc, gdyby zechciała, czują, że mogliby po nią sięgnąć. To jest trochę wirtualne odczucie, oby tak było rzeczywistość. Z odpowiedzi pozostałych badanych wyłania się dość przykry wniosek: 20% otrzymuje potrzebną pomoc, jednak 30% jej nie otrzymuje.

To jest konkretne wyzwanie dla polityki senioralnej i społecznej, skoro spośród osób, które potrzebują pomocy, większość nie może na nią liczyć.

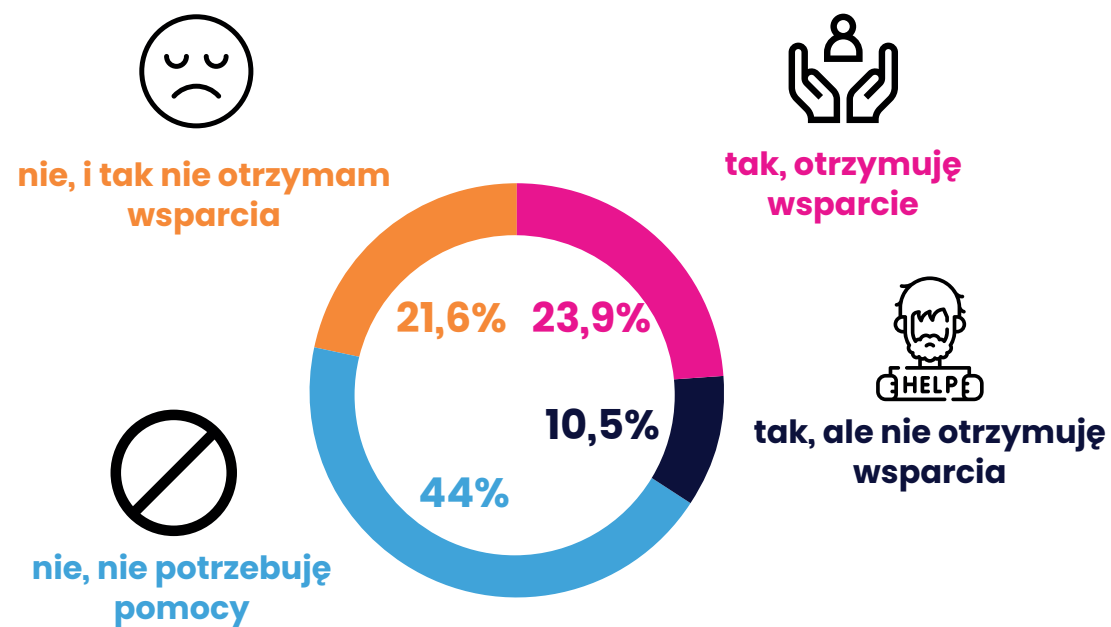
Nasuwa się pytanie o realność tych potrzeb, bo wiadomo, że mogą być to podstawowe sprawy życia codziennego, w których trzeba te osoby wesprzeć, a mogą być to marzenia nie do zrealizowania.

Zakładając, że nie są to fantazje, a potrzeby, które da się i należałoby spełnić: 30% osób pozostaje bez ich spełnienia. To duża ilość. Dużo za duża.

Łukasz SalwarowskiRedaktor Naczelny Głosu Seniora,
Prezes MIRS i MANKO

Senior

5. CZY ZWRACA SIĘ PANI / PAN O POMOC? Z JAKIM SKUTKIEM?

Senior

KOMENTARZ

BRAK NADZIEI

Zastanawiający jest wynik powyżej 20% osób, które nie mają nadziei na otrzymanie pomocy: "Nie zwracam się, bo nie otrzymam wsparcia". Nasuwa się pytanie: czy próbowali już tylekroć, że się zrazili, czy tak zakładają? Chciałbym, żeby były to tylko pesymistyczne prognozy.

Jednak jest jeszcze grupa 10% badanych, która przyznaje: "Zwracam się, ale nie otrzymuję wsparcia". Powody, dla których Seniorzy nie proszą o pomoc zostaną rozwinięte w kolejnym pytaniu. Tu warto jednak pochylić się nad tym, co należałoby zrobić, by otoczyć opieką te osoby, które nie wierzą już w szansę otrzymania wsparcia, a także te, które proszą o nie, bezskutecznie.

Trzeba doprecyzować komunikację międzypokoleniową wśród Polaków i zaszczyć w ludziach wiarę w to, że pomoc jest na wyciągnięcie ręki.

Jednak to edukacja w obszarze: kogo i w jaki sposób można wesprzeć jest podstawą działań służących poprawie tego wyniku. Jedynie wówczas liczba ta może zmienić się na plus.

Łukasz Salwarowski

Redaktor Naczelny Głosu Seniora,
Prezes MIRS i MANKO

NIEZNISZCZALNY CZY NIEŚWIADOMY?

Igor Marczak

Współzałożyciel **SeniorApp**

Bardzo zaskakujący jest wynik wskazujący, że aż 44% badanych nie potrzebuje wsparcia. Jeśli to dlatego, że są to osoby aktywne, w pełni sprawne, zaradne, odnajdujące się w zastanej rzeczywistości, z odpowiednimi zasobami finansowymi i dobrym zdrowiem, to należy się cieszyć. Gorzej, jednak jeśli wynika to z nieświadomości siebie swoich potrzeb, bądź ograniczenia ich do absolutnego

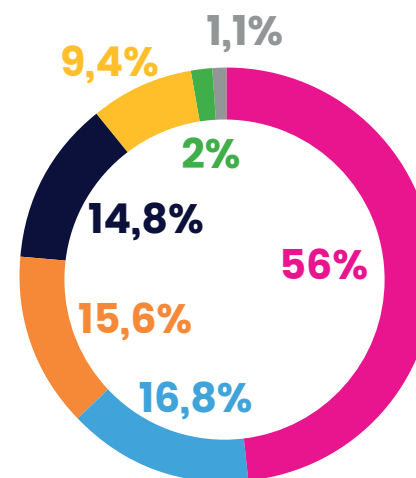
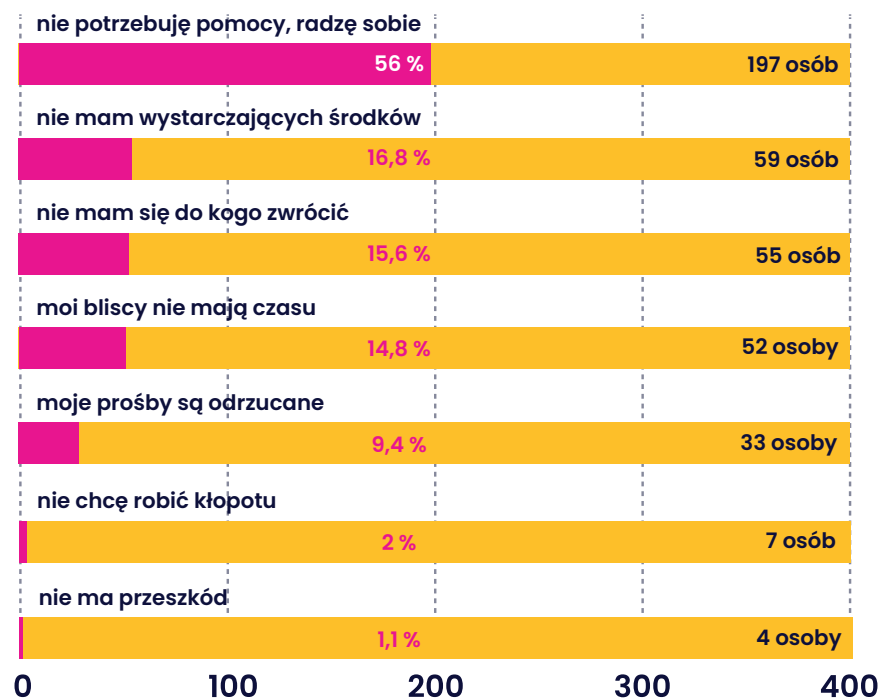
minimum, niewiedzy, że w ogóle można o pomoc się zwrócić. Albo swoistego poczucia dumy, że o pomoc nie należy się zwracać, bo deprecjonuje się w ten sposób własną wartość. Wiele znanych mi osób starszych, żyjących samotnie chce uchodzić za osoby w 100% samowystarczalne i niezniszczalne. Stąd ich opór przed wyartykułowaniem swoich oczekiwań i potrzeb.

Senior

6. CO JEST DLA PANI / PANA NAJWIĘKSZĄ PRZESZKODĄ W PROSZENIU O POMOC?

*w tym pytaniu można było wybrać więcej niż 1 odpowiedź – % ma charakter poglądowy

56% nie potrzebuję pomocy, radzę sobie

16,8% nie mam wystarczających środków

15,6% nie mam się do kogo zwrócić

14,8% moi bliscy nie mają czasu

9,4% moje prośby są odrzucane

2% nie chcę robić kłopotu

1,1% nie ma przeszkód

Senior

KOMENTARZ

KOMUNIKACJA PRZED WSZYSTKIM

To pytanie prowadzi do najciekawszych i sędzę, najistotniejszych wniosków związanych głównie z brakiem świadomości, która wymaga edukowania społeczeństwa.

16% badanych nie ma wystarczających środków na zapewnienie wsparcia, czyli zakłada, że pomoc może być tylko płatna i że jest dla nich zbyt droga.

Nasuwa się pytanie: czy ta ocena jest zasadna? Być może rzeczywistość mogłaby pozytywnie rozczarować. Jeśli jest to domniemanie – należy zwiększyć świadomość społeczną poprzez działania edukacyjne: skąd i jak uzyskać pomoc? Jeżeli jest to potwierdzona rynkowo weryfikacja, to znaczy, że należałoby zwiększyć pomoc socjalną.

15% twierdzi, że nie ma się do kogo zwrócić po potrzebną pomoc. To również jest efekt niewiedzy, o tym co robi polityka senioralna, a także co robi biznes w tym obszarze. Istnieje cała gama instytucji, które służą do uzyskania pomocy. Oprócz tego są także firmy, które oferują usługi związane z opieką, wsparciem w codziennych sprawach: tak jak SeniorApp.

Kolejna grupa, również bliska 15% badanych odpowiedziała: "Moi bliscy nie mają czasu". Tutaj także należałoby podjąć działania edukacyjne zwiększające wrażliwość społeczną. To apel do rodzin o zachowanie kontaktu z bliskimi, rozwijanie międzypokoleniowej solidarności.

Łukasz Salwarowski

Redaktor Naczelny Głosu Seniora,
Prezes MIRS i MANKO

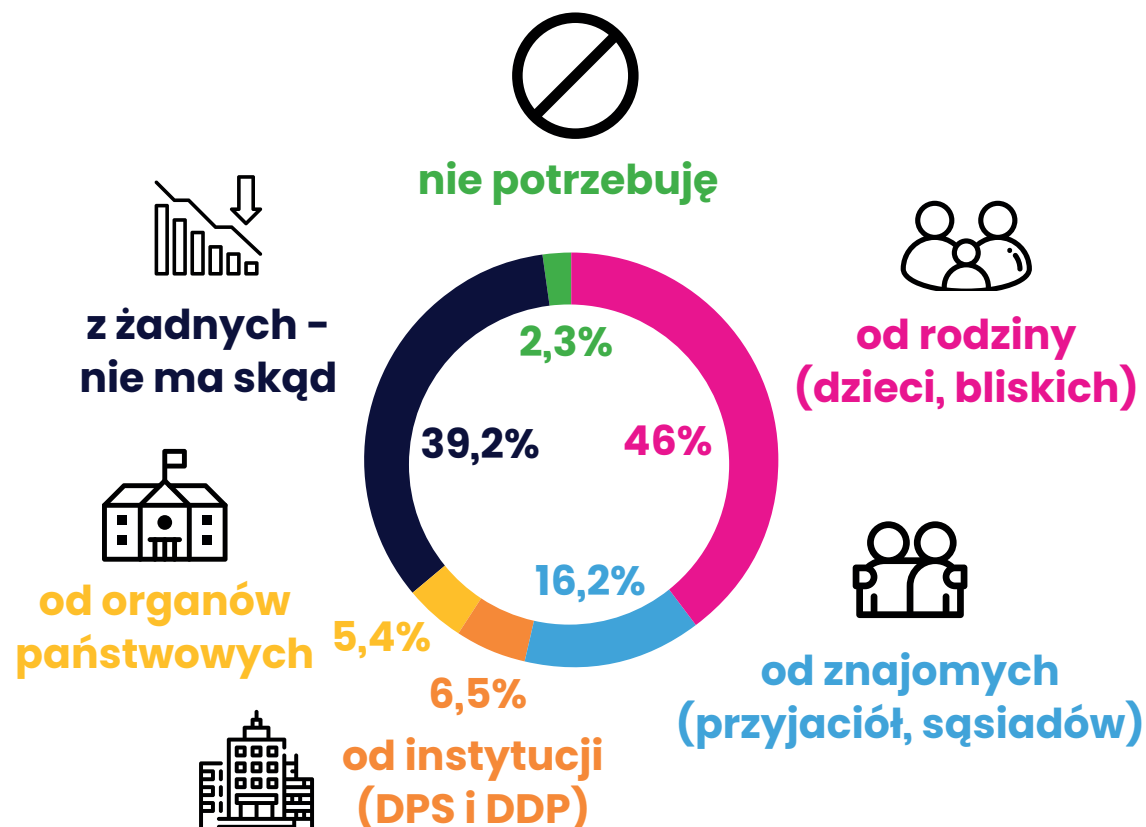
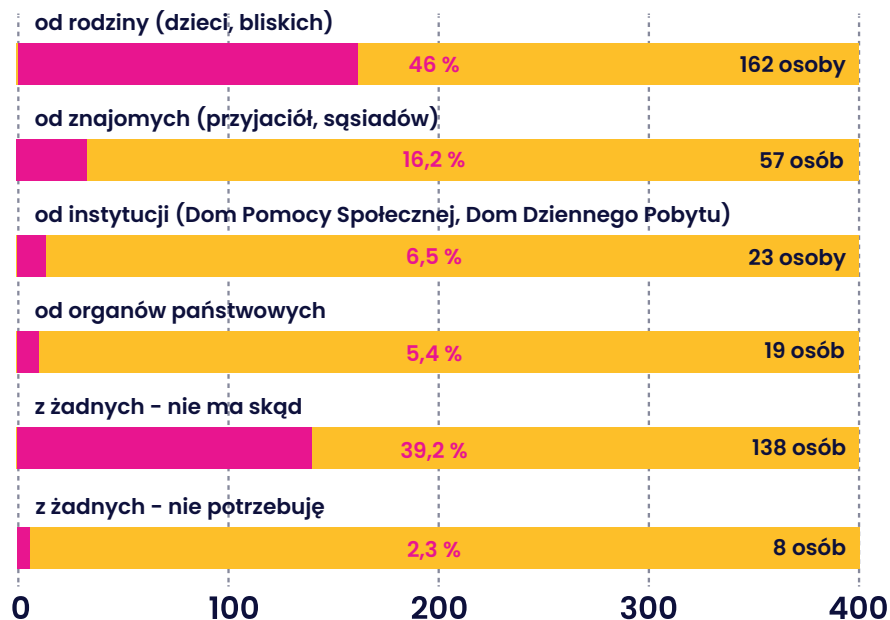

Senior

7. Z JAKICH ŹRÓDEŁ OTRZYMUJE PANI / PAN POMOC?

*w tym pytaniu można było wybrać więcej niż 1 odpowiedź – % ma charakter poglądowy

Senior

KOMENTARZ

DO KOGO SIĘ ZWRÓCIĆ?

Dla blisko połowy – 46% – ankietowanych to rodzina jest najważniejszą dostawcą pomocy i wsparcia. Zaskakująco niski procent, 6,5% wskazań na instytucje, które są do tego powołane, może świadczyć o konieczności większego zaangażowania służb socjalnych w zapewnienie opieki potrzebującym, zwłaszcza w obliczu wydłużającej się średniej długości trwania życia i zmian modelu funkcjonowania rodziny.

Niepokoje bardzo wysoki odsetek odpowiedzi na pytanie o źródła pozyskiwania potencjalnej pomocy – prawie 40% ankietowanych nie czerpie „z żadnych – nie ma skąd”.

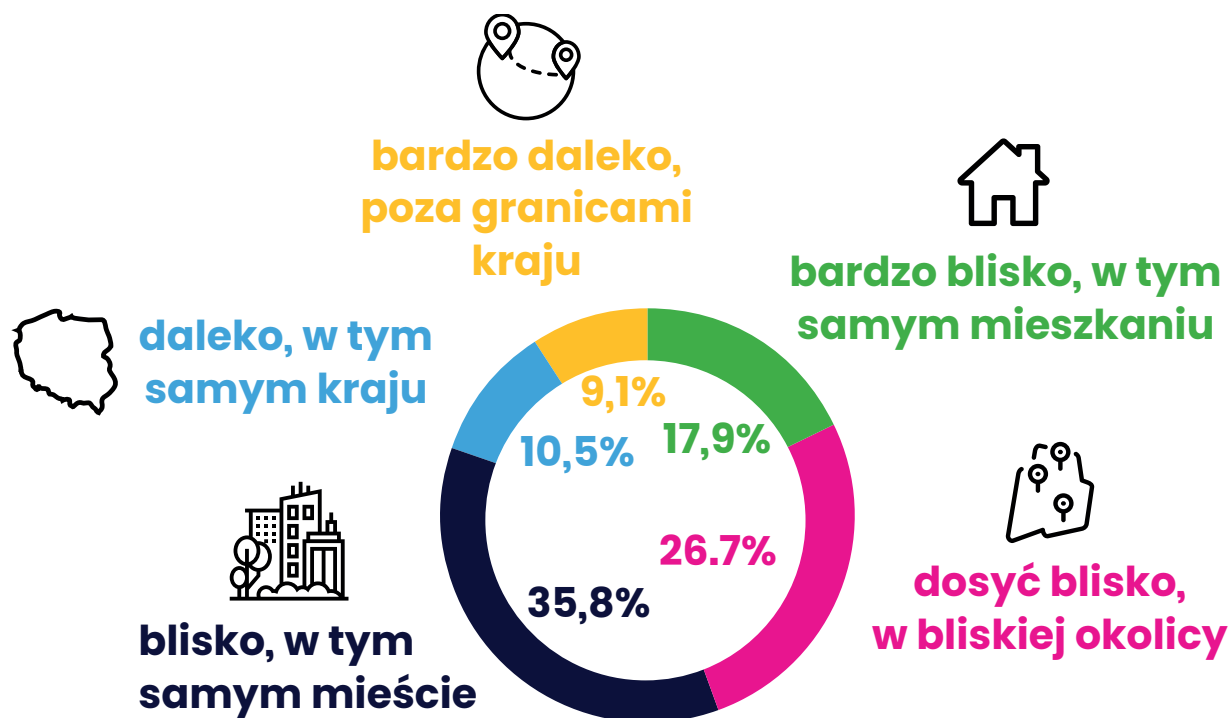
Może to wskazywać na potrzebę wdrożenia systemowego monitoringu sytuacji osób starszych, którzy nie są objęci wsparciem instytucji – potrzebujący seniorzy nie starają się o pomoc, najczęściej dlatego, że o takiej możliwości nie wiedzą. Istotne wydaje się również systematyczne zwiększanie zaangażowania wolontariuszy w pomoc osobom starszym w zakresie czynności niewymagających profesjonalnego przygotowania, przede wszystkim działań przeciwdziałających ich osamotnieniu.

Agnieszka Wróbel
MOPR Gdańsk

Senior

8. W JAKIEJ ODLEGŁOŚCI OD PANI / PANA ZNAJDUJE SIĘ DOSTĘPNA POMOC?

Senior

KOMENTARZ

POMOC NA ODLEGŁOŚĆ?

Dariusz Ludwiczak

Ekspert rynku pracy 50+

Ponad 70% badanych, czyli ci, którzy uzyskują pomoc od rodziny, to zazwyczaj mają tę rodzinę w pobliżu.

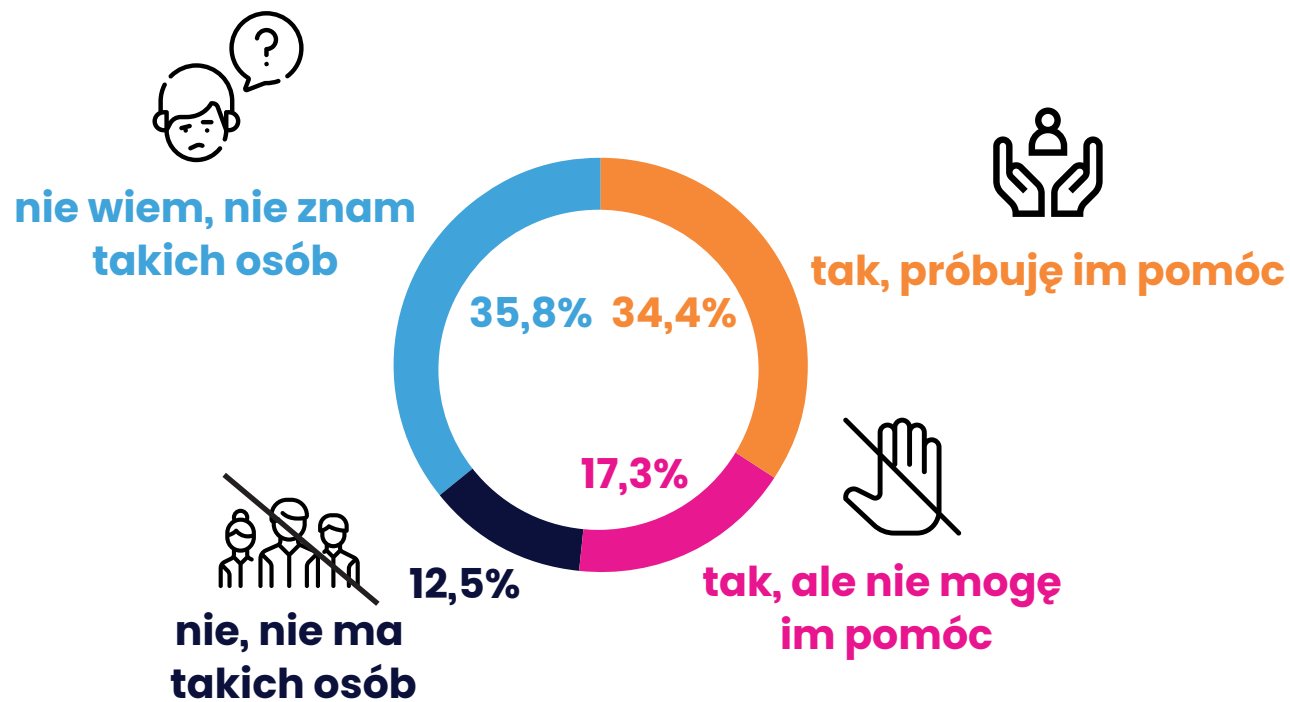
“W innym kraju lub innym mieście” – taką odpowiedź deklaruje około 20% – to oznacza, że 1 na 5 Seniorów nie ma pomocy na wyciągnięcie ręki, a to oznacza, że choć część z nich deklaruje, że obecnie nie potrzebuje wsparcia, te potrzeby zaczną się pojawiać już niedługo.

Należałoby nakreślić te potrzeby rodzinie Seniora, żeby mogli już dziś starać się o ich zaspokojenie na odległość, na przykład poprzez organizacje, czy Opiekuna w okolicy.

Istnieje wiele możliwości zapewnienia pomocy – nawet zdalnie. Dobrze byłoby więc zadbać o to, by pod naszą nieobecność w pobliżu, naszym bliskim niczego nie zabrakło.

Senior

9. CZY W PANI / PANA OTOCZENIU ZNAJDUJĄ SIĘ OSOBY PORZEBUJĄCE POMOCY?

Senior

KOMENTARZ

BRAK EMPATII

Łukasz Salwarowski

Redaktor Naczelny Głosu Seniora,
Prezes MIRS i MANKO

1/3 badanych nie zna osoby, która potrzebuje pomocy. Na każde 10 osób przypadły co najmniej 3, które sądzą, że nie ma wokół nich nikogo potrzebującego. Chciałbym do nich zaapelować: Rozejrzyjcie się! Zainteresujcie się tym, co dzieje się wokół, a nie tylko w wirtualnej przestrzeni. Zastanówcie się, czy nie jesteście zbyt egoistyczni lub krótkowzroczni?

Jeszcze bardziej druzgocącą, na szczęście mniejszą, choć nadal zbyt liczną jest grupa 12,5% badanych, która twierdzi, że takich osób po prostu nie ma. Nie tylko, że ich nie znają. Zaprzeczają ich istnienia. Pamiętam, jak pewna Pani zdziwiła się w rozmowie ze mną "To seniorzy w Polsce potrzebują pomocy?". Nie powinniśmy się nad tym zastanawiać, tylko starać się, aby tych osób, które nie są dostrzegane i wspierane przez swoje najbliższe otoczenie było wśród nas coraz mniej.

Te dwie grupy to blisko 50%. Prawie połowa badanych twierdzi, że nie zna osób potrzebujących lub, że takich w ogóle nie ma. Jeśli potraktować grupę badawczą jako reprezentatywną, oznaczałoby to, że połowa naszego społeczeństwa nie jest świadoma nie tylko potrzeb, ale w ogóle obecności w społeczeństwie osób, które oczekują pomocy!

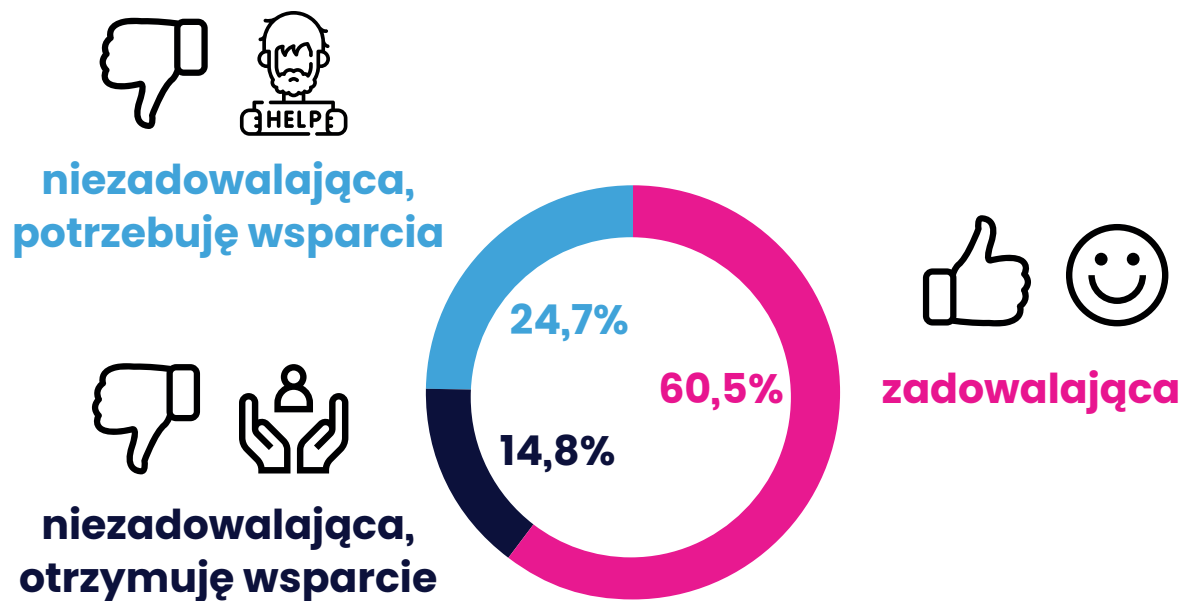
To nie lada wyzwanie dla edukatorów i dla polityków. Kampanie uświadamiające, uwrażliwiające, promujące wolontariat i apelujące o zainteresowanie drugim człowiekiem mają w naszym społeczeństwie ogromne pole do popisu.

Ponad 17% widzi potrzebujących, ale nic z tym nie robi. To nie do mnie należy ocena tych osób, ale każdy powinien zastanowić się sam nad sobą – czy na pewno nie ma nic, co dałoby się zrobić dla innych?

34% – tyle mamy ludzi wrażliwych i społecznie otwartych. Dobrze by było gdyby uświadomili pozostałych, że poza naszym komfortem jest jakiś świat wokół nas, być może mniej kolorowy...

Senior

10. JAKA JEST PANI / PANA SYTUACJA FINANSOWA?

Senior**KOMENTARZ****STAN MATERIALNY****Dariusz Ludwiczak**

Ekspert rynku pracy 50+

60% badanych zadowolona ich sytuacja materialna. To dobry wynik, choć w wyrażeniu “zadowolająca” mieści się zarówno wystarczająca do przeżycia i taka, która pozwala na większą wygodę.

Natomiast, jak widzimy 1/4 czuję się biedna. Jest pewien stereotyp, że nie wystarcza im „do pierwszego”.

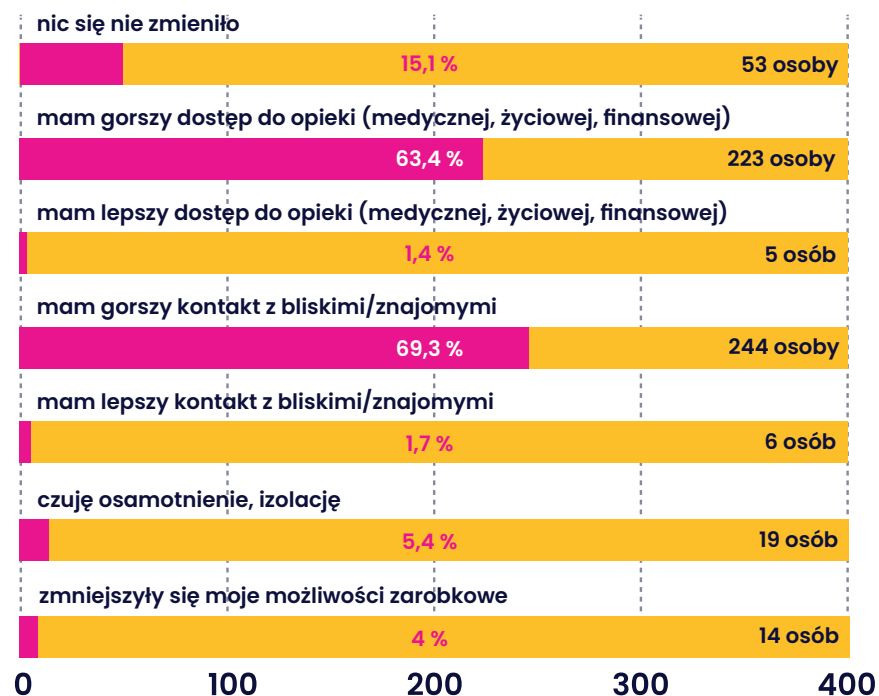
Powtarza się sytuacja z poprzednich pytań: połowa tej części, która odczuwa braki może liczyć na wsparcie, jakiego potrzebuje, a druga nie może. To wciąż duża grupa, która nie ma zapewnionych warunków takiego życia, jakie sobie wyobraża i oczekuje go.

Senior

11. JAK PANDEMIA COVID-19 WPŁYNĘŁA NA PANI / PANA ŻYCIE?

*w tym pytaniu można było wybrać więcej niż 1 odpowiedź – % ma charakter poglądowy

Senior

KOMENTARZ

CO ZMieniŁA PANDEMIA?

Łukasz Salwarowski

Redaktor Naczelny Głosu Seniora,
Prezes MIRS i MANKO

Tu wyłania się obraz, którego wszyscy się obawiali, mianowicie, że pandemia pogorszy warunki w wielu obszarach życia. Jak widać – słusznie się obawiali. Covid ograniczył, odebrał lub zmienił nasz świat. Jedynie 15% badanych twierdzi, że nie zmieniło się nic, co też nie brzmi pocieszająco – skoro wszyscy widzimy jak jest, to znaczy, że dla nich świat przed pandemią też nie był zbyt kolorowy.

63% – tyle osób ma gorszy dostęp do opieki zdrowotnej i nieco więcej, blisko 70% deklaruje pogorszenie kontaktu z bliskimi, znajomymi.

Jeśli nie są to imaginacje, a realny stan rzeczy, to znaczy, że sytuacja jest naprawdę poważna. Zła. Polityka senioralna oraz społeczna powinna to jak najszybciej zauważyć i podjąć adekwatne działania, skoro, jak twierdzą badani, pandemia pogorszyła jakość życia prawie 70% społeczeństwa.

To jest również pole do popisu dla różnych organizacji, instytucji o działaniach prosenioralnych, a także firm – takich jak **SeniorApp**.

Opiekun

SYSTEM WSPARCIA DLA SENIORÓW

Istnieje potrzeba wypracowania systemowych rozwiązań w zakresie opieki nad seniorem, w oparciu o nowe technologie, przy użyciu niedostrzeganych i niewykorzystanych dotychczas zasobów.

Warunkiem optymalnej skuteczności każdego systemu ochrony zdrowia jest to, aby odpowiadał potrzebom i zapewniał wysoką jakość opieki medycznej. Bardzo ważne jest dostosowanie systemu do wyzwań demograficznych społeczeństwa. Wysoki odsetek osób starszych w populacji generuje konieczność przeorganizowania aktualnej oferty medycznej w kierunku takiej, która będzie zabezpieczała potrzeby zdrowotne seniorów, zarówno w placówkach opieki, jak i w miejscu zamieszkania.

Wśród osób w grupie wieku 60–75 lat najczęściej występującymi problemami zdrowotnymi są schorzenia internistyczne. Należy jednak zaznaczyć, iż cechą charakterystyczną wieku podeszłego jest postępująca wielochorobowość, zwana

polipatologią. Choroby przewlekłe, wielochorobowość, często również niepełnosprawność, drastycznie obniżają jakość życia i ograniczają samodzielność, powodując jednocześnie wzrost zapotrzebowania na szeroko rozumiane usługi pomocowe.

Wyniki raportu wskazują, że najczęściej zgłaszanymi przez seniorów potrzebami są właśnie te o charakterze zdrowotnym. Jednocześnie należy wyraźnie podkreślić, że konsekwencje utraty przez nich samodzielności mają wymiar populacyjny. Osoby starsze z roku na rok, coraz częściej są biorcami usług pomocy społecznej.

Istnieje zatem potrzeba wypracowania systemowych rozwiązań w zakresie opieki nad seniorem, w oparciu o nowe technologie a także przy użyciu niedostrzeganych i niewykorzystywanych dotychczas zasobów. Konieczne jest prowadzenie pogłębionych badań i diagnoz nakierowanych na zastosowanie najlepszych dostępnych w tym aspekcie rozwiązań. Wyniki niniejszego raportu stanowią cenny wkład w ten proces.

Tomasz Kopiec

Pełnomocnik Kanclerza UMed ds. gospodarki senioralnej

SYSTEM WSPARCIA DLA SENIORÓW

Definiowanie potrzeb w zakresie wsparcia, barier w jego uzyskiwaniu, możliwych form opieki to bardzo ważne ogniwo kreowania polityki sprzyjającej pomyślnemu starzeniu.

Co piąty obywatel Polski to osoba po 60. roku życia, a według prognoz Głównego Urzędu Statystycznego w 2050 r. ponad 40% populacji mieszkańców Polski będą stanowiły osoby w tej grupie wieku. Jednocześnie gwałtownie rośnie liczba osób niesamodzielnych – obecnie jest ich prawie milion, zaś do 2060 r. może być ich ponad 3,5 mln. Skłania to do refleksji i dyskusji nad możliwymi zmianami kierunków polityki senioralnej.

W raporcie przyjęto niezwykle ciekawe ujęcie. Bowiem potrzeby w zakresie wsparcia seniorów oceniono z dwóch perspektyw – – jednocześnie dwóch grup interesariuszy: osób starszych, potrzebujących wsparcia oraz osób, którzy to wsparcie zapewniają lub chcieliby zapewniać. Definiowanie potrzeb w zakresie

wsparcia, barier w jego uzyskiwaniu, możliwych form opieki – – to bardzo ważne ogniwo kreowania polityki sprzyjającej pomyślnemu starzeniu. Jego czynnikiem sprawczym w dużym stopniu jest poziom przejawianej aktywności.

Wyniki badania pokazały, że niemal połowa seniorów to osoby niewykazujące społecznej aktywności. Wyjście naprzeciw temu problemowi może stanowić wykorzystanie nowych technologii, które jako skuteczne narzędzia komunikacji mogą stanowić również cenne narzędzie socjalizacji, zwłaszcza w przypadku osób o ograniczonej sprawności.

Starzejące się społeczeństwo to wyzwanie – głównie dla systemu opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, ale to również wyzwanie stymulujące rozwój nowych sektorów gospodarki, choćby silver economy. To również wymiana dobrych praktyk i integracja podmiotów, które mogą przyczynić się do aktywizacji i poprawy jakości życia subpopulacji seniorów.

Monika Burzyńska
Adiunkt w Zakładzie Epidemiologii i Biostatystyki UMed

Opiekun

BARIERY W ŻYCIU OSÓB STARSZYCH

Utrwalenie w świadomości społecznej barier, jakie każdego dnia pokonują osoby starsze i potrzebujące pomocy, wymaga stałych działań komunikacyjnych.

Trendy demograficzne są jednoznaczne. Według prognoz w 2050 r., aż 32 proc. Polaków będzie miało 65 lat lub więcej. W praktyce oznacza to, że co trzeci klient będzie seniorem, a na rynku pracy pojawi się znacząca grupa – osób starszych aktywnych zawodowo. Wzrośnie też liczba ludzi wymagających wsparcia, których marginalizowanie stanie się niemożliwe, co obecnie – niestety często się zdarza.

Problemy dotyczące seniorów uwypukliła pandemia wpływająca na życie aż 85 proc. osób z tej grupy (wyniki badania SeniorApp). Wiele firm rozpoczęło kampanie wspierające ludzi starszych – przebywających w izolacji i zdanych tylko na siebie, np. w robieniu zakupów, czy oferujące pomoc medyczną i psychologiczną. Myślę, że to pozytywne działanie z pewnością było bardzo potrzebne.

Jednak utrwalenie w świadomości społecznej barier, jakie każdego dnia pokonują osoby starsze i potrzebujące pomocy, wymaga stałych (a nie okazjonalnych) działań komunikacyjnych. Powinny zostać one oparte na dialogu międzypokoleniowym, który pomoże zrozumieć sytuację osób starszych i ich potrzeby.

BEYOND PUBLIC RELATIONS

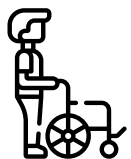

Kamila Tyniec

PR Manager, Beyond Public Relations

Specjalizuje się w działaniach Public Relations, w obszarach: doradztwo strategiczne, media relations, PR korporacyjny, komunikacja kryzysowa, komunikacja wewnętrzna, media społecznościowe i monitoring mediów. Posiada doświadczenie zdobyte przy współpracy z instytucjami, korporacjami międzynarodowymi, spółkami oraz organizacjami pozarządowymi. W swojej karierze odpowiadała za tworzenie i realizację strategii dla klientów z branż tj. HR, prawniczej, nieruchomości, IT, motoryzacyjnej, retail, e-commerce czy petrochemicznej prowadząc działania związane z aktywną komunikacją, w tym komunikacją kryzysową. Wspiera działania organizacji pozarządowych i projekty społeczne. Posiada doświadczenie w organizowaniu eventów oraz międzynarodowych i ogólnopolskich wydarzeń branżowych.

BEYOND
PUBLIC RELATIONS

Opiekunowie

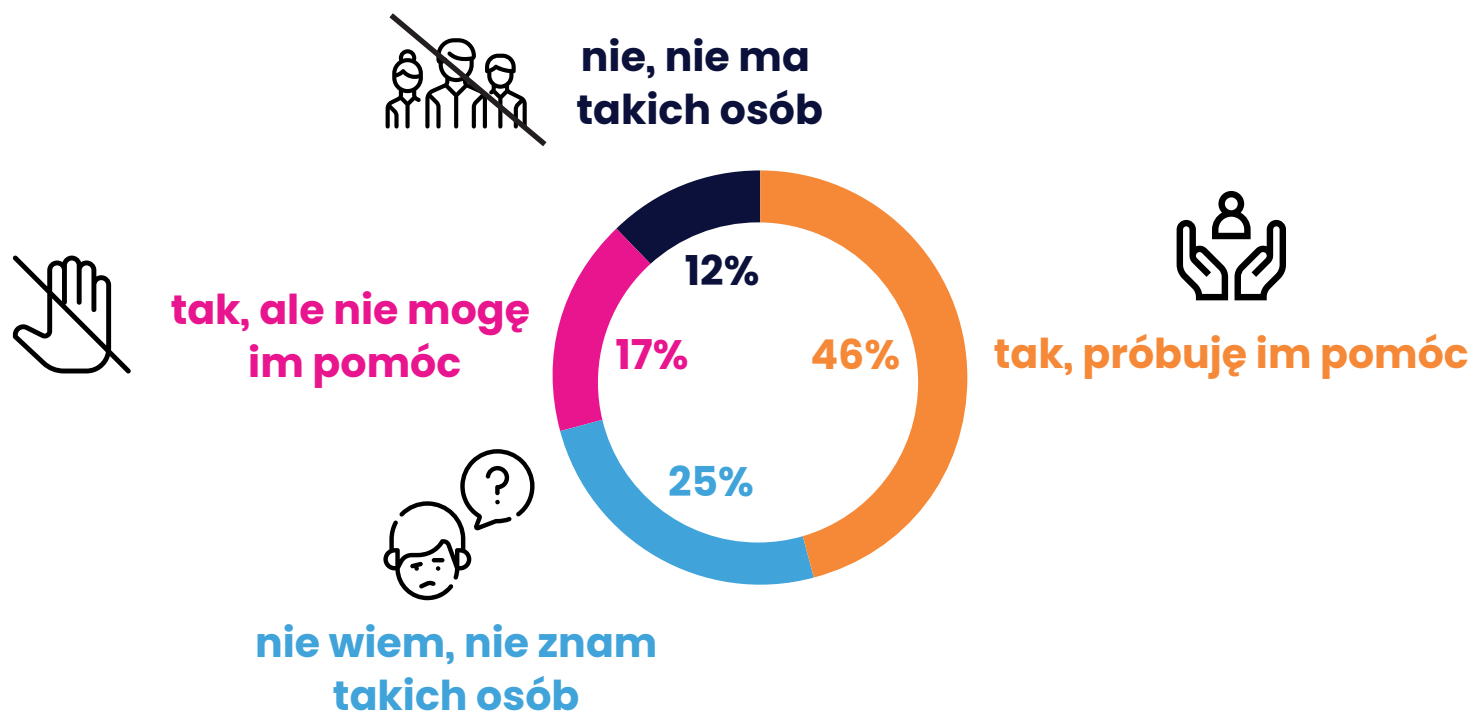
LISTA ZADANYCH PYTAŃ:

1. Czy w Pani/Pana otoczeniu znajdują się osoby potrzebujące pomocy?
2. Czy w Pani/Pana rodzinie znajdują się osoby potrzebujące pomocy?
3. Jakiej pomocy potrzebują osoby starsze w Pani/Pana otoczeniu?
4. W jakiej formie pomaga Pani/Pan osobom potrzebującym w swoim otoczeniu?
5. Jak często pomaga Pani/Pan osobom potrzebującym w swoim otoczeniu?
6. Czy osoby potrzebujące same zwracają się do Pani/Pana o pomoc?
7. Co jest dla Pani/Pana największą przeszkodą w pomaganiu osobom potrzebującym?
8. W jakiej odległości od Pani/Pana znajdują się osoby potrzebujące pomocy?
9. Jaka jest Pani/Pana sytuacja finansowa?
10. Jak pandemia COVID-19 wpłynęła na życie osób potrzebujących w Pani/Pana otoczeniu?
11. W jakim wieku jest osoba starsza, której Pani/Pan pomaga?

Opiekun

1. CZY W PANI / PANA OTOCZENIU ZNAJDUJĄ SIĘ OSOBY PORZEBUJĄCE POMOCY?

Opiekun

KOMENTARZ

AKTYWNOŚĆ PROSPOŁECZNA

Dariusz Ludwiczak

Ekspert rynku pracy 50+

Oficjalny wolontariat, zwłaszcza senioralny ma się w Polsce słabo w porównaniu z krajami Europy Zachodniej, gdzie Seniorzy stanowią fundament, wiodącą siłę tego ruchu. W Niemczech, Anglii mnóstwo seniorów pracuje społecznie, chcąc czuć się potrzebni w dawaniu siebie innym.

To ciekawe, bo w naszym społeczeństwie jednak kulturowo katolickim, miłość bliźniego i wzajemna pomoc powinna się przejawiać mocniej, chociażby w postaci wolontariatu.

Ponad 1/3 ankietowanych nie zna lub nie zauważa osób, którym mogłyby pomóc. To oznacza, że relacje koleżeńskie czy sąsiedzkie w naszym kraju nie są zbyt bliskie.

17% znam i nie mogę pomóc: może nie mam siły fizycznie, może brak mi środków finansowych, może studuję czy pracuję, więc nie znajduję czasu dla innych.

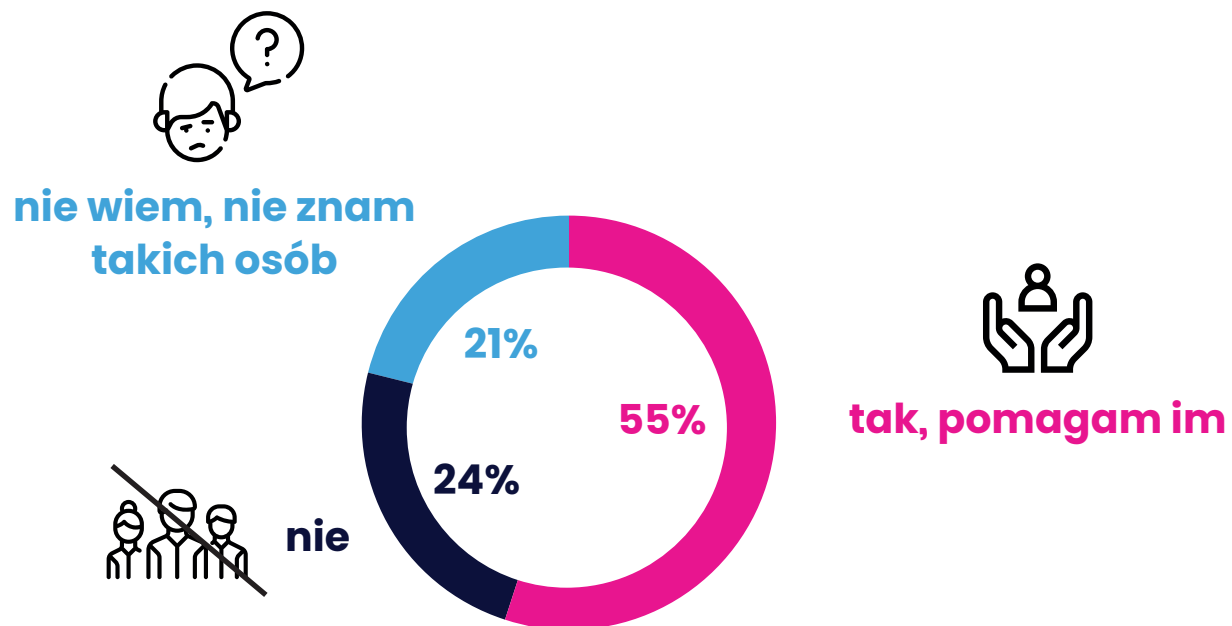
Blisko połowa deklaruje, że pomaga mimo wszystko. Ciekawe jednak, co rozumie poprzez pomoc. Czy jeśli ktoś wpłaci na Caritas czy WOŚP to już traktuje to jako pomoc?

Jeżeli wspomniana tu pomoc, bazuje nie tylko na jakiejś idei, a tym co liczy się znacznie bardziej: osobisty kontakt, odwiedziny, zakupy... to mogłoby wskazywać, że z aktywnością prospołeczną nie jest źle.

Opiekun

2. CZY W PANI / PANA RODZINIE ZNAJDUJĄ SIĘ OSOBY PORZEBUJĄCE POMOCY?

Opiekun

KOMENTARZ

SAMODZIELNOŚĆ SENIORÓW

Aleksandra Laudańska

Redaktor naczelna #POKOLENIA

Ponad połowa Opiekunów uważa, że w jej najbliższym otoczeniu, wśród członków rodziny są osoby, które potrzebują pomocy. Patrząc na wyniki z poprzedniego pytania, blisko 70% zauważa osoby potrzebujące wokół siebie. Rozdźwięk między deklaracjami Seniorów a spostrzeżeniami Opiekunów odnośnie do tego, jak wiele osób potrzebuje

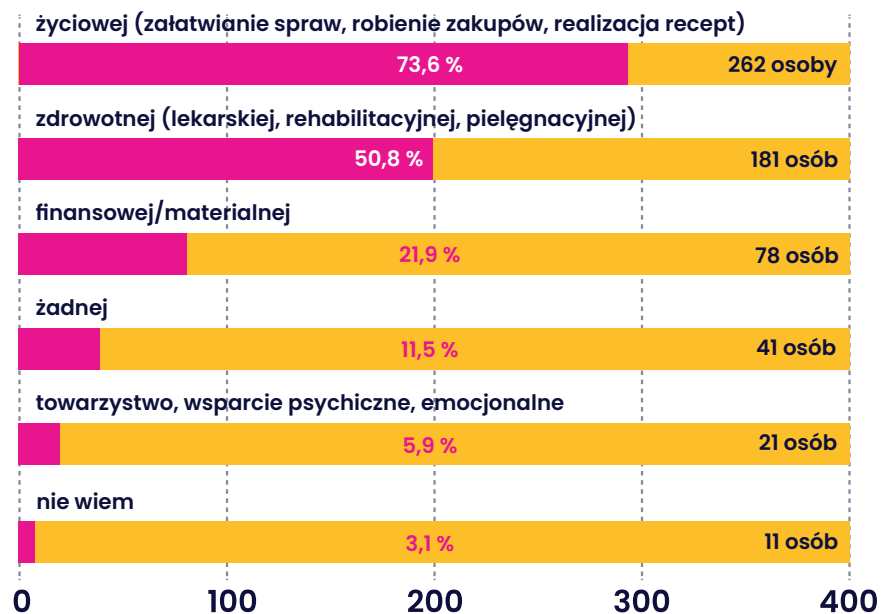
pomocy, można tłumaczyć tym, że Seniorzy chcą być samodzielni i niezależni – często zwracają się po pomoc, gdy już naprawdę nie mogą sobie poradzić, zaś Opiekunowie odczytują pewne ograniczenia, do których seniorzy się zaadaptowali, jako takie, które wymagają pomocy z zewnątrz.

Opiekun

3. JAKIEJ POMOCY POTRZEBUJĄ OSOBY STARSZE W PANI / PANA OTOCZENIU?

*w tym pytaniu można było wybrać więcej niż 1 odpowiedź – % ma charakter poglądowy

Opiekun

KOMENTARZ

WSPÓLNY CZAS TO NAJCENNIEJSZA POMOC

Łukasz Salwarowski

Redaktor Naczelny Głosu Seniora,
Prezes MIRS i MANKO

Odpowiedzi w tym pytaniu zestawione z podobnym zagadnieniem skierowanym do osób starszych wskazują na wysoki poziom niewiedzy wśród deklarujących chęć pomocy Opiekunów. Stwierdzenie, że głównym problemem osób starszych jest zrobienie zakupów, czy posprzątanie mieszkania jest błędne.

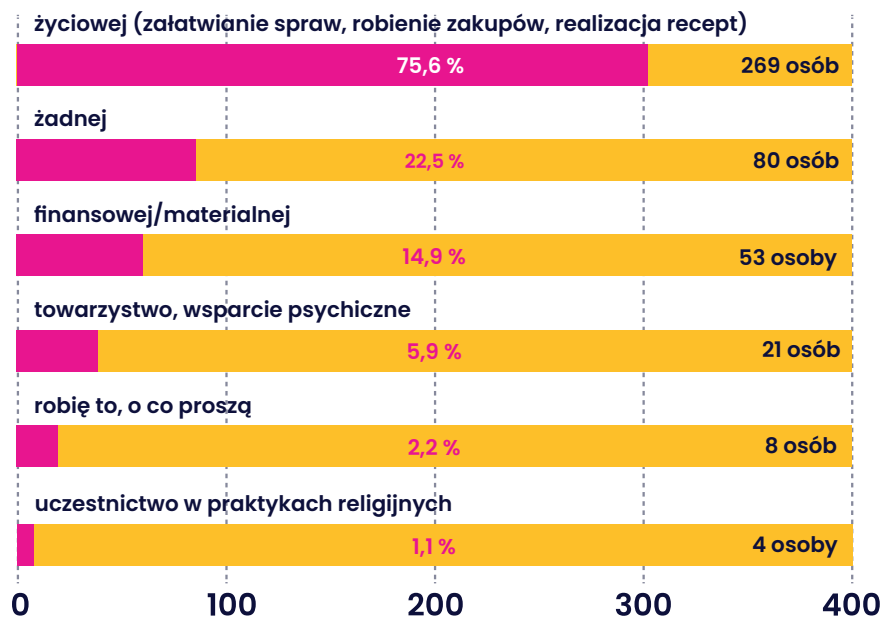
Podstawowym zmartwieniem jest samotność. Poczucie bycia porzuconym, niezauważonym. Nie załatwimy tego idąc za kogoś do sklepu, tylko dając mu swoje towarzystwo. Można odwołać się do słów: "czas to pieniądz". Tak, to ten wspólny czas jest najcenniejszą pomocą.

Opiekun

4. W JAKIEJ FORMIE POMAGA PANI / PAN OSOBOM POTRZEBUJĄCYM W SWOIM OTOCZENIU?

*w tym pytaniu można było wybrać więcej niż 1 odpowiedź – % ma charakter poglądowy

Opiekun

KOMENTARZ

SENIOR NAUCZYCIELEM ŻYCIA

Łukasz Salwarowski

Redaktor Naczelny Głosu Seniora,
Prezes MIRS i MANKO

W dzisiejszym świecie patrzy się na Seniora zbyt narzędziowo, technicznie – jakby był kolejną “sprawą do załatwienia”. NIE. Senior nie jest maszyną, którą należy serwisować o czasie. To drugi człowiek, którego potrzeby są stałe. Z którym można porozmawiać, spędzić czas, zdobyć mnóstwo ciekawych informacji i doświadczenia: dla obopólnej korzyści: starsze

osoby, które dzielą się swoimi wspomnieniami, przeżyciami, czują się poważane i potrzebne, zaś młodzi mogą się od nich wiele nauczyć. I powinni. W młodym, szybkim świecie brakuje tego, czego nie nauczą żadne kursy. Można zdobyć to obcując z Seniorami właśnie. Mówię przede wszystkim o wrażliwości, solidarności, współczuciu i empatii.

USŁUGI OPIEKUŃCZE

W Polsce z usług opiekuńczych korzysta ponad 94 tys. osób. Jest to jednak wciąż kropla w morzu potrzeb. Badanie NIK wskazuje na jeszcze jedną ważną rzecz – seniorzy objęci usługami skarżyli się na to, że nie mają możliwości porozmawiania z osobami świadczącymi pomoc,

tylko zaspakajane są ich podstawowe potrzeby życiowe. Opiekunowie nie towarzyszą im w spacerach i nie rozmawiają z nimi. W takich sytuacjach przychodzi na pomoc Program TWOJA OBECNOŚĆ POMAGA MI ŻYĆ świadczony przez wolontariuszy Stowarzyszenia mali bracia Ubogich.

Joanna Mielczarek

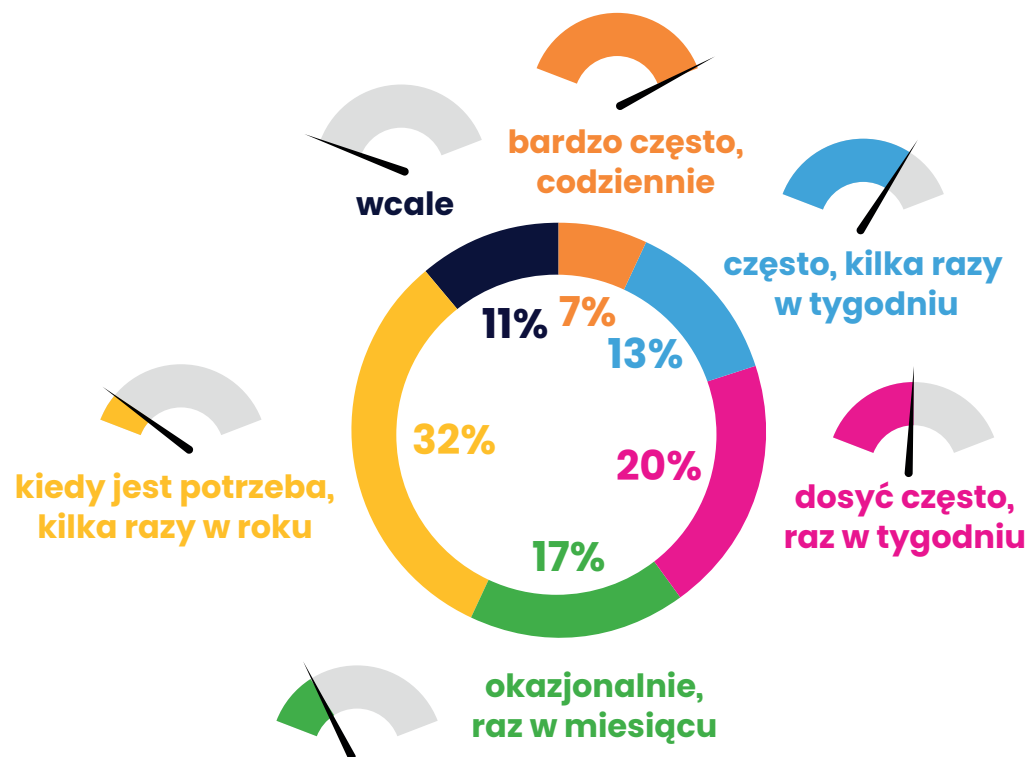
Dyrektor Stowarzyszenia mali bracia Ubogich

Opiekun

5. JAK CZĘSTO POMAGA PANI / PAN OSOBOM POTRZEBUJĄCYM W SWOIM OTOCZENIU?

Opiekun

KOMENTARZ

DEKLARACJA TO JESZCZE NIE POMOC

Łukasz Salwarowski

Redaktor Naczelny Głosu Seniora,
Prezes MIRS i MANKO

40% badanych deklaruje częstą pomoc osobom potrzebującym (codziennie, kilka razy lub raz w tygodniu). To bardzo dobry wynik. Niestety nie przekłada się ogólnospołeczne statystyki.

STATYSTYKA A REALIA

11% szczerze przyznało szczerze, że nie pomaga nikomu dookoła. Można się jednak spodziewać, że odpowiedzi to stwierdzenia deklaratywne, nie wiadomo na ile zgodne ze stanem faktycznym. Wstyd powiedzieć: “nie pomagam wcale”.

Wobec tego, raczej nie dojdziemy do prawdziwej statystyki, ile osób, które chcą nazywać siebie Opiekunami – gotowe są nieść pomoc, realnie ją oferuje i świadczy, a ile tylko o tym mówi.

Dariusz Ludwiczak
Ekspert rynku pracy 50+

Opiekun

6. CZY OSOBY POTRZEBUJĄCE SAME ZWRACAJĄ SIĘ DO PANI / PANA O POMOC?

Opiekun

KOMENTARZ

OPIEKA BYWA WYZWANIEM

Judyta Kruk

Związek Dużych Rodzin 3+

W naszym środowisku dostrzegamy zwiększoną potrzebę wsparcia mniej samodzielnych seniorów, którzy z różnych przyczyn (zdrowotnych, finansowych) nie są w stanie zabezpieczyć swoich podstawowych potrzeb. Doświadczenie Linii 3 Plus pokazuje konieczność zainteresowania się tą grupą.

Do telefonu trafiają cyklicznie zgłoszenia dotyczące opieki nad osobami starszymi. Rodziny sygnalizują swoje problemy i wyzwania przed jakimi stoją w zmaganiach z opieką nad najstarszymi członkami rodziny.

Każdą historię rozpatrujemy indywidualnie, chociaż zauważamy wspólne elementy.

Główne wyzwania zgłaszane przez rodziny to: brak dostępu do specjalistycznej wiedzy na temat chorób, które przeżywają najbliżsi i stąd wynikające kłopoty w podejmowaniu fachowej opieki, godzenie opieki nad seniorami i łączenie ról rodzicielskich i zawodowych.

NIE WSTYDŹMY SIĘ ROBIĆ KŁOPOTU

Fakt, że tylko 7 osób z pytanych 352, na pytanie o największą przeszkodę w proszeniu o pomoc, wskazało odpowiedź „nie chcę robić kłopotu”, oraz to, że co trzecia badana starsza osoba prosi o pomoc, świadczy o pewnej zmianie mentalnościowej.

W modelu starości, z którym mieliśmy do czynienia wcześniej, często potrzeby seniorów schodziły na dalszy plan – w życiu rodziny i lokalnej społeczności, a sami zainteresowani, szczególnie kobiety, „nie chcieli robić kłopotu”.

Aleksandra Laudańska
Redaktor naczelna #POKOLENIA

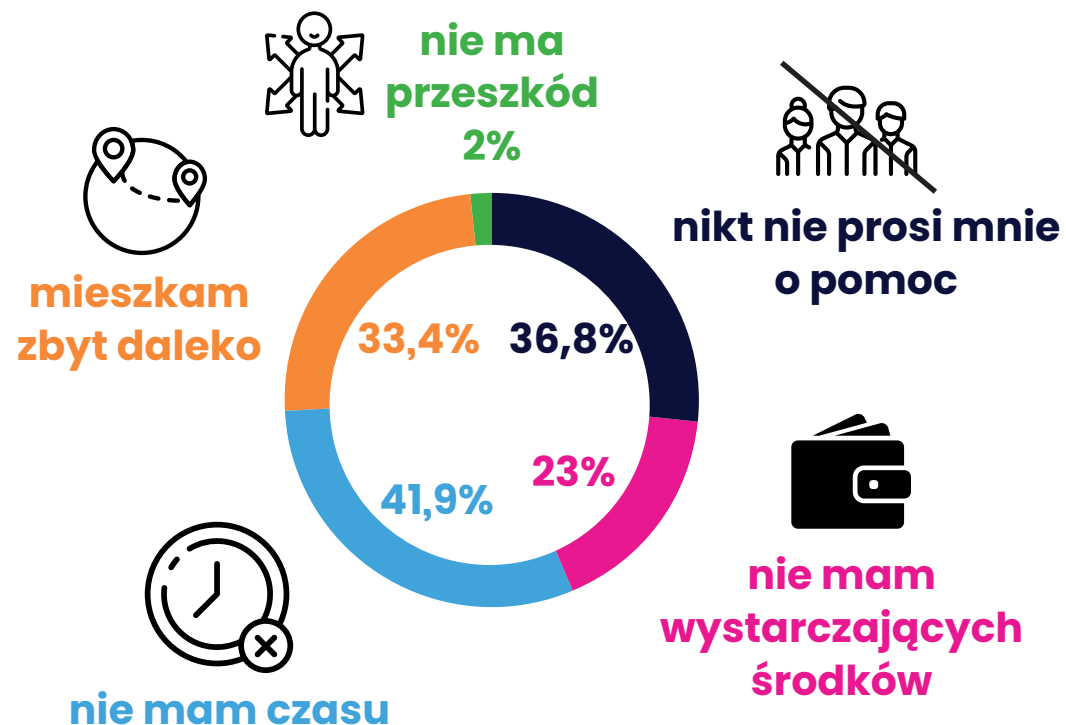
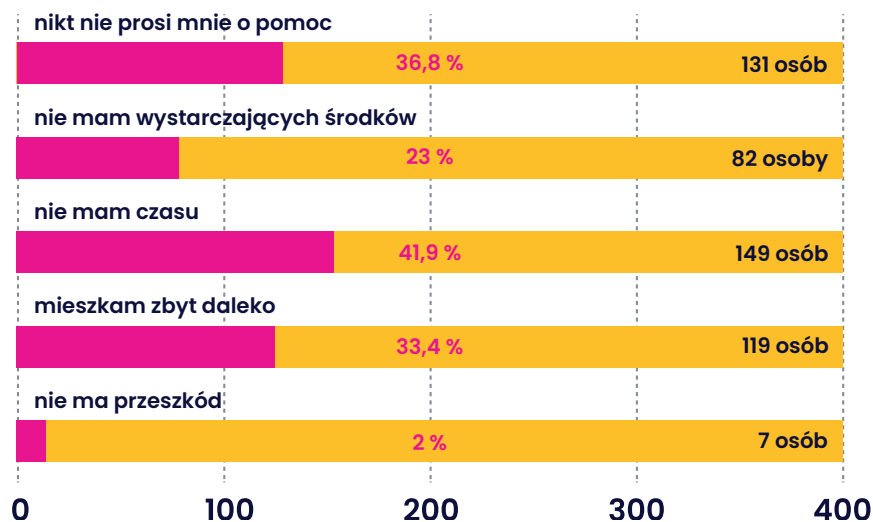

Opiekun

7. CO JEST DLA PANI / PANA NAJWIĘKSZĄ PRZESZKODĄ W POMAGANIU OSOBOM POTRZEBUJĄCYM?

*w tym pytaniu można było wybrać więcej niż 1 odpowiedź – % ma charakter poglądowy

Opiekun

KOMENTARZ

BRAK POMOCY WYNIKA Z OGRANICZONYCH MOŻLIWOŚCI

Judyta Kruk

Związek Dużych Rodzin 3+

Wszystkie rodziny, które zgłaszają się do Linii 3Plus są obecne w życiu swoich bliskich – seniorów i deklarują chęć dalszego wsparcia. Jednocześnie natrafiają na problemy, którym nie potrafią same podołać. Wówczas najczęściej szukają systemowego wsparcia. Często w doświadczeniu opieki nad najbliższymi towarzyszy im zagubienie i poczucie osamotnienia. Ale jednocześnie są zaangażowani i poszukują konstruktywnych rozwiązań dla swojej wielopokoleniowej rodziny.

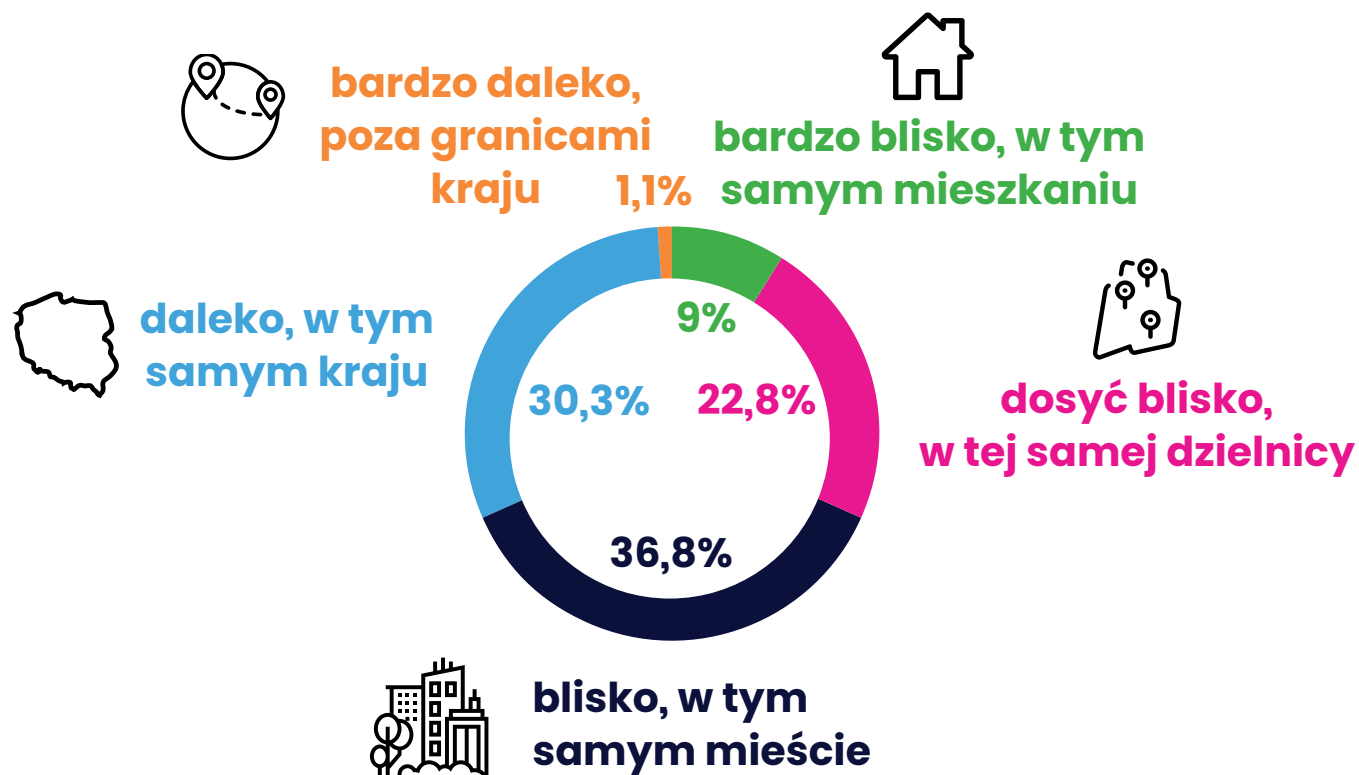
Zgłoszenia trafiające do Linii 3Plus utwierdzają nas w przekonaniu o dwojakich potrzebach takich rodzin. Najczęściej poszukują albo wykwalifikowanych opiekunów, albo osób wspierających, które wyjdą na spacer, pomogą zrobić zakupy.

Główne wyzwania zgłaszane przez rodziny to: brak dostępu do specjalistycznej wiedzy na temat chorób, które przeżywają najbliżsi i stąd wynikające kłopoty w podejmowaniu fachowej opieki, godzenie opieki nad seniorami i łączenie ról rodzicielskich i zawodowych.

Opiekun

8. W JAKIEJ ODLEGŁOŚCI OD PANI / PANA ZNAJDUJĄ SIĘ OSOBY POTRZEBUJĄCE POMOCY?

Opiekun

KOMENTARZ

PROBLEMEM JEST ODLEGŁOŚĆ

Joanna Mielczarek

Dyrektor Stowarzyszenia mali bracia Ubogich

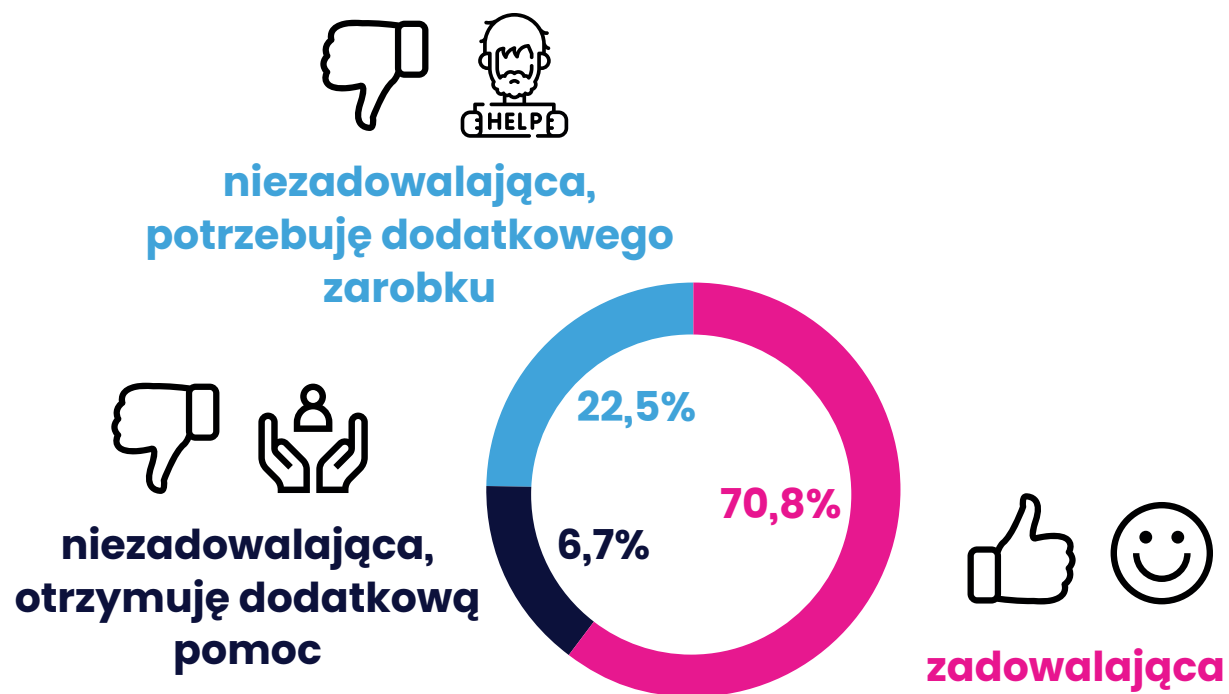
Stopniowa utrata samodzielności skojarzona z wiekiem powoduje, że starszy człowiek z czasem musi korzystać ze wsparcia rodziny, znajomych lub pomocy publicznej. Szukanie wsparcia wyłącznie w kontaktach rodzinnych jest jednak obarczone pewnym ryzykiem.

W sytuacji, kiedy starsza osoba traci kontakt z rodziną lub jej nie posiada albo rodzina mieszka daleko, jej sytuacja życiowa może drastycznie pogorszyć się w bardzo krótkim czasie. W niniejszym badaniu niemal 1/3 opiekunów wskazuje na to, że przeszkodą w pomaganiu jest właśnie zbyt duża odległość zamieszkania. W takiej sytuacji niemal 12% seniorów korzysta z pomocy instytucjonalnej, a ok. 16% z pomocy sąsiedzkiej.

Opiekun

9. JAKA JEST PANI / PANA SYTUACJA FINANSOWA?

Opiekun

KOMENTARZ

FINANSOWE KRYTERIUM POMOCY

Judyta Kruk

Związek Dużych Rodzin 3+

System wsparcia opieki społecznej jest dostępny dla rodzin, które: nie potrafią samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, a dodatkowo spełniają określone ustawowo kryteria finansowe.

Wiele rodzin nie spełnia tych kryteriów. Nie otrzymują wsparcia w ramach instytucji administracji publicznej, a wówczas niejednokrotnie rodziny szukają wsparcia w trzecim sektorze oraz na rynku komercyjnym.

MOTYWACJA DO POMOCY

Ponad 70% badanych: obecnych bądź potencjalnych opiekunów ma zadowalającą sytuację finansową. Jeżeli większość badanych to osoby pełniące funkcję opiekuna zawodowego (opłaconego), oznaczać to może intratną ekonomicznie działalność zawodową. Jeżeli jednak, większość badanych to potencjalni opiekunowie lub opiekunowie społeczni (wolontariusze), prawdopodobnie

oznacza to, że finanse nie są głównym powodem chęci pomagania innym, co napawa optymizmem. Uważam bowiem, że najlepszy opiekun to ten, który robi to głównie z potrzeby serca i posiadanej wrażliwości, a finanse stanowią dla niego sprawę drugorzędną.

Łukasz Salwarowski

Redaktor Naczelny Głosu Seniora,
Prezes MIRS i MANKO

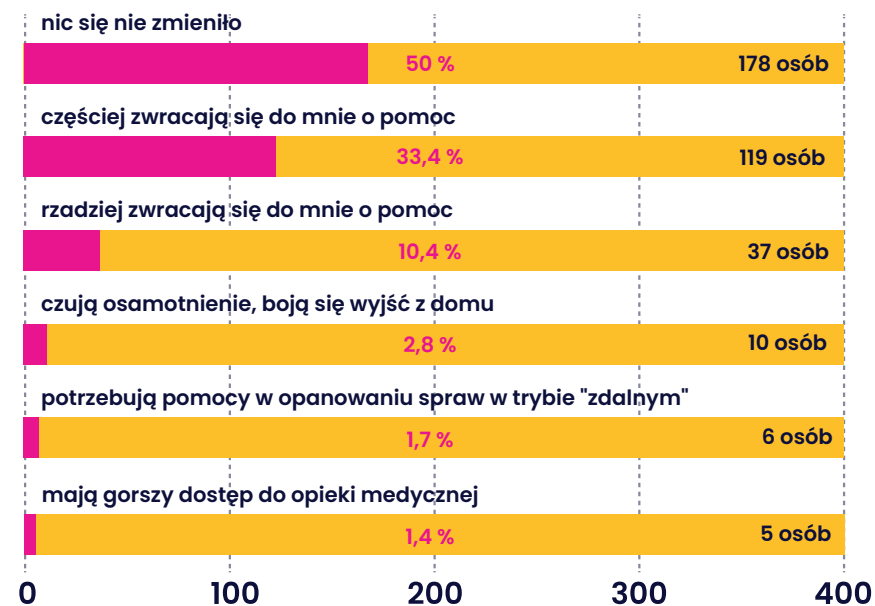

Opiekun

10. JAK PANDEMIA COVID-19 WPŁYNĘŁA NA ŻYCIE OSÓB POTRZEBUJĄCYCH W PANI / PANA OTOCZENIU?

*w tym pytaniu można było wybrać więcej niż 1 odpowiedź – % ma charakter poglądowy

Opiekun

KOMENTARZ

IZOLACJA POGŁĘBIA PROBLEMY

Joanna Mielczarek

Dyrektor Stowarzyszenia mali bracia Ubogich

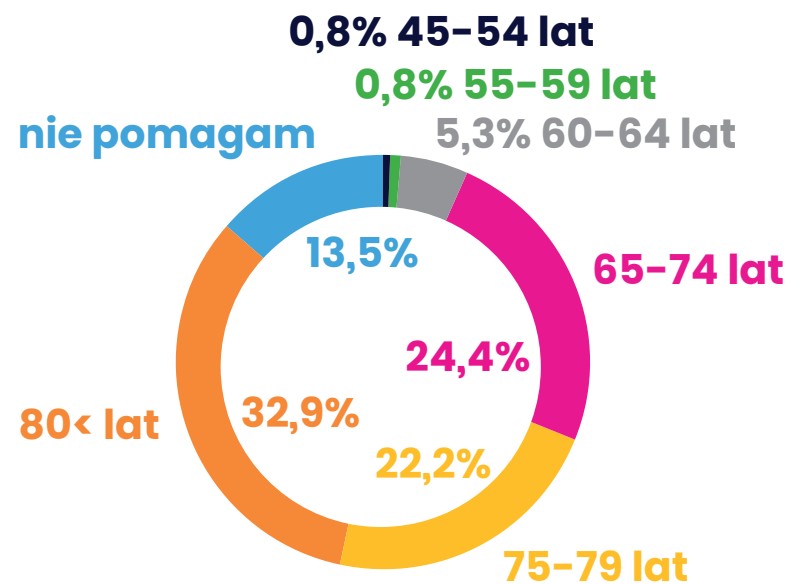
Sytuacja związana z pandemią COVID-19 pogłębiła wiele trudności. Niniejsze badanie to potwierdza przytaczając opinię badanych, którzy twierdzą, iż przez pandemię mają gorszy kontakt z bliskimi i znajomymi, a ponad 5% z nich wskazała, że czuje osamotnienie i izolację.

Potwierdza to badanie „Sytuacja społeczna osób po. 65 r.ż.”, które wskazuje, że istnieje wyraźna grupa osób szczególnie zagrożonych samotnością i wykluczeniem w relacjach społecznych – są to osoby powyżej 80 r.ż. Jest to grupa nie tylko najbardziej osamotniona, ale także doświadczająca w codziennym życiu wielu innych trudności wiążących się z brakiem relacji międzyludzkich (np. poczucia braku bezpieczeństwa czy poczucia bycia niepotrzebnym).

Opiekun

11. W JAKIM WIEKU JEST OSOBA STARSZA, KTÓREJ PANI / PAN POMAGA?

Opiekun

KOMENTARZ

NIE ZAWSZE BĘDZIEMY MŁODZI

Dariusz Ludwiczak

Ekspert rynku pracy 50+

Warto zwrócić uwagę na podział: osoby, które twierdzą, że nie potrzebują pomocy, to raczej Ci młodszy seniorzy – o całe pokolenie, bo są blisko sześćdziesiątki. Ci zaś, którzy chcieliby otrzymać więcej wsparcia, to Seniorzy po siedemdziesiątce

i osiemdziesiątce. Wydaje nam się, że zawsze będziemy młodzi, a tymczasem warto zadbać o zaspokojenie potrzeb, których nie odczuwamy w tej chwili, ale za kilka lat będą one niezbędne do normalnego funkcjonowania.

POTRZEBY ROSNĄ WRAZ Z WIEKIEM

Co ważne, liczne badania na ten temat pokazują także, że potrzeba systematycznej opieki wzrasta wraz z wiekiem, tym samym osoby najstarsze, czyli te powyżej 80. roku życia, potrzebują wsparcia dwukrotnie częściej.

Agnieszka Wróbel

MOPR Gdańsk

OPIEKA WŚRÓD BLISKICH

Joanna Mielczarek

Dyrektor Stowarzyszenia mali bracia Ubogich

Duża waga kontaktów rodzinnych jest charakterystyczna dla polskiej kultury, toteż opiekunami są najczęściej bliscy seniora, a pomagają najczęściej najstarszym seniorom – ponad 30% badanych w niniejszym badaniu

potwierdziło, że osoby, które wspierają mają pow. 80 lat. Te osoby liczą na nią szczególnie, a potrzeba ta nasila się w miarę pojawiania się niesamodzielności, będącej skutkiem przewlekłej choroby czy obniżającej się z wiekiem sprawności.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW

“Wszystkich nas łączy fakt starzenia się.”

~ Przemysław Wiśniewski, Senior_Hub, Instytut Polityki Senioralnej

Dostrzeżenie potrzeb seniorów ukazanych w raporcie, niesie nadzieję na podniesienie priorytetów spraw tej grupy w debacie publicznej.

Raport “Ocena potrzeb w zakresie wsparcia dla Seniorów w Polsce” potwierdza wiele intuicyjnych spostrzeżeń dotyczących sytuacji osób starszych w Polsce. Problem ten stał się szczególnie widoczny w okresie pandemii będąc czynnikiem dodatkowo obniżającym jakość życia – i tak już wrażliwej – grupy społecznej, jaką stanowią seniorzy.

Przemysław Wiśniewski
Senior_Hub.
Instytut Polityki Senioralnej

Ograniczanie aktywności i relacji, uderzyło przede wszystkim w coraz większą, niemal dziesięciomilionową populację osób starszych. Grupa ta, w porównaniu do osób młodszych, podczas pandemii COVID-19 została pozostawiona sama sobie – często nie mając możliwości uzyskania wsparcia ze strony bliskich.

Co więcej, przedstawienie perspektywy opiekuna, jest niezwykle ważne dla lepszego zrozumienia procesu pomocowego. Perspektywa ta może także przyczynić się do precyzyjniejszego określenia działań, które należy podjąć w celu skutecznej promocji zachowań prospołecznych wśród potencjalnych opiekunów.

Dostrzeżenie potrzeb seniorów ukazanych w raporcie, niesie nadzieję na podniesienie priorytetów spraw tej grupy w debacie publicznej. Wszystkich nas łączy bowiem fakt starzenia się.

Dbajmy więc o komfortową codzienność obecnych seniorów – w ten sposób stworzymy warunki do dobrej i godnej jesieni życia dla samych siebie.

Raport dobitnie pokazuje nam, jak bardzo zaniedbaliśmy obszar komunikacji i współpracy międzypokoleniowej, sąsiedzkiej.

Obraz jaki wyłania się z raportu, szczególnie mnie nie zaskoczył, wiemy już dużo o singularyzacji starości, o poczuciu osamotnienia, wykluczenia cyfrowego, o ograniczeniach w dostępie do opieki zdrowotnej czy usług, nie zawsze wystarczających dochodach.

Łatwo zauważyć, że zarówno opiekunowie, a jeszcze wyraźniej seniorzy deklarują, że nie wiedzą kto w ich otoczeniu potrzebuje pomocy a kto tej pomocy chętnie udzieli. Część seniorów nie podejmuje prób szukania pomocy, bo obawia się odmowy albo wysokich kosztów pomocy. Duży potencjał widzę w aktywowaniu pomocy sąsiedzkiej, gdyż jest ona w zasięgu ręki, choć nie zawsze dostępna, jak pokazuje raport.

Zasmucający jest fakt, że niecałe 50% seniorów jest aktywnymi uczestnikami życia społecznego. Z pewnością możemy sprawić, że osoby takie znajdą wsparcie. Dzięki nowoczesnym technologiom takie wsparcie może docierać tam, gdzie jest najbardziej potrzebne. Co również istotne, może generować dodatkowe dochody dla osób gotowych podjąć się działań wspierających.

Jedynie wątpliwości, jakie mam to, czy najbardziej potrzebujący seniorzy poradzą sobie z dotarciem do informacji w świecie cyfrowym. Ale tutaj wracamy do współpracy międzypokoleniowej, która może nie jest lekiem na całe zło w polityce senioralnej, ale może bardzo poprawić jakość życia seniorów i młodszych pokoleń, które przecież też będą seniorami – w przyszłości.

Wbrew pozorom badania nasuwają pozytywne wnioski. Widzę duży potencjał, który dotychczas nie został aktywowany i wykorzystany. Zarówno opiekunowie jak i seniorzy w większości deklarują chęć udzielania pomocy, ale brakuje im wiedzy, gdzie szukać osób potrzebujących lub świadczących pomoc.

Aplikacja, taka jak SeniorApp, może doskonale usprawnić a czasami wręcz umożliwić, uzyskanie pomocy osobom potrzebującym, ale również osobom, które tej pomocy mogą i chcą udzielić.

Celina Maciejewska
Rzecznik ds. Seniorów w Łodzi

PODSUMOWANIE RAPORTU

Zrozumienie, jak wygląda życie osób starszych jest kluczem do zmiany postaw społecznych i odczarowania stereotypu seniorów.

Jak pokazało badanie SeniorApp, wspomniana komunikacja między różnymi generacjami jest pełna błędnych interpretacji. Co widać m.in. wśród ankietowanych odpowiadających na pytanie dotyczące pomocy, której potrzebują seniorzy. Osoby starsze wskazały, że najbardziej potrzebują pomocy zdrowotnej i finansowej, podczas gdy duża grupa (74%) młodszych opiekunów wskazała głównie na kwestie życiowe. Według nich to one sprawiają największy problem „silversom”.

Ta grupa nieustannie jest spychana na margines oraz postrzegana stereotypowo i wrzucana do „jednego worka”, chociaż tworzą ją ludzie znajdujący się w bardzo odmiennych sytuacjach i prowadzący zróżnicowany styl życia. Badanie SeniorApp wyraźnie pokazuje te różnice widoczne np. w aktywności seniorów, ich sytuacji materialnej, rodzinnej i społecznej.

Mam nadzieję, że raport SeniorApp obali wiele mitów na temat ludzi starszych. Co więcej, stanie się cyklicznym elementarzem pozwalającym na znalezienie formuły komunikacji międzypokoleniowej, tak by doskonale zrozumieć oczekiwania osób, które na etapie jesieni życia mogą potrzebować naszej pomocy.

Kamila Tyniec

PR Manager, Beyond Public Relations

Beyond Public Relations jest agencją komunikacji „360 stopni”, która kompleksowo dba o wizerunek firm, marek, produktów i osób. Jej działania cechuje profesjonalizm, rzetelność, zaangażowanie, etyka i dbałość o szczegóły. Agencja każdego dnia stara się dodawać wartość do biznesu Klientów i pomagać im w realizacji celów. Zespół Beyond Public Relations uważa, że komunikacja i pielęgnowanie relacji z interesariuszami, to jedno z najważniejszych narzędzi współczesnego zarządzania. Pomaga wdrażać osiągalne i realistyczne strategie komunikacji, które wpływają na rozpoznawalność marek, wyróżniają je na tle konkurencji rynkowej oraz konsekwentnie budują ich pozytywny wizerunek.

BEYOND PUBLIC RELATIONS

BEYOND
PUBLIC RELATIONS

ODPOWIEDŹ NA POTRZEBY SENIORÓW

Nasz Świat nieustannie się zmienia. To jasne i trudno z tym polemizować. Wydaje nam się, że w tych zmianach, to my kształtujemy swoją rzeczywistość. Są jednak trendy, na które, jako jednostki nie mamy wpływu.

Tak jest właśnie z postępującym starzeniem naszych społeczeństw. Ważne, byśmy zdawali sobie z tego sprawę i mogli te trendy okiełznać i dobrze przygotować nasze otoczenie.

Badanie pokazuje, że nie prosimy o pomoc, bo się boimy, bo nie wypada, blokuje nas poczucie dumy albo nie uświadamiamy sobie naszych potrzeb.

Brakuje nam otwartości i umiejętności widzenia tego, co często jest na wyciągnięcie naszej ręki, a także zdolności do jasnej komunikacji.

W pewnym wieku, szczególnie samotnym osobom, wydaje się, że zaczynają być “niewidzialne”.

Celowo uogólniamy i nie rozróżniamy badanych grup na seniorów i opiekunów, bo w gruncie rzeczy zjawiska społeczne dosięgają nas wszystkich, bez względu na wiek, pochodzenie, zarobki, miejsce zamieszkania.

Mamy wrażenie, że tylko praca u podstaw, już z najmłodszymi członkami naszych społeczności, pozwoli przygotować nas na nadchodzące wyzwania. Otwartość, empatia, umiejętność słuchania, chęć oraz gotowość do niesienia i otrzymywania pomocy – to wszystko, czego wspólnie powinniśmy się uczyć.

Tylko stworzenie systemowych rozwiązań, przede wszystkim na polach edukacji, medycyny, a także innych dziedzin gospodarki, da nam możliwość, jeśli nawet niekompletnego rozwiązania, to przynajmniej złagodzenia skutków czekających nas zmian społecznych.

Autorzy

SENIOR.HUB

Senior Hub – Instytut Polityki Senioralnej to pierwsza w Polsce jednostka badawcza i doradcza zajmująca się tematami z obszaru polityki senioralnej prowadzonej na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Inicjatorem i organizatorem Instytutu jest **Fundacja Zaczyn** (www.zaczyn.org), prowadząca innowacyjne działania dedykowane obecnym i przyszłym seniorom, społeczności liczącej dziś niemal 10 milionów osób, która w 2050 roku liczyć będzie aż 40% mieszkańców Polski.

Jesteśmy innowacyjnym think-tankiem, z którym współpracuje kilkudziesięciu badaczy z różnych dziedzin. Nasza jednostka jest jedyną w Polsce instytucją badawczą nie związaną z publiczną jednostką naukową, zdolną do współtworzenia partnerstwa badawczych w większości obszarów. Konstruktywnie współpracujemy z sektorem innowacyjnym, sektorem biznesowym, jednostkami centralnymi administracji publicznej, jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi, mediami masowymi.

Prowadzimy również jedyne w Europie Centralne pismo eksperckie o charakterze popularno-naukowym poświęcone tematyce starzenia się społeczeństwa w wymiarze systemowym „Polityka Senioralna”. Głównym źródłem finansowania Instytutu w latach 2020 i 2021 jest grant celowy udzielony przez Narodowy Instytut Wolności (www.niw.gov.pl).

Swoją uwagę poświęcamy zwłaszcza zagadnieniom takim jak:

- * jakość życia seniorów w aspekcie psycho-fizycznym, społecznym, ekonomicznym;
- * zmiany demograficzne i ich reperkusje dla systemów: ubezpieczeń społecznych, służby zdrowia, rynku pracy;
- * funkcjonowanie osób starszych w wymiarze społecznym i obywatelskim oraz metody aktywizowania społecznego i obywatelskiego osób dojrzałych wiekiem;
- * dobre praktyki w zakresie wsparcia społecznego osób starszych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym;
- * projektowanie innowacji technologicznych i społecznych korzystnych dla starzejącego się społeczeństwa i indywidualnych użytkowników;
- * rozwiązania urbanistyczne i architektoniczne, zwiększające dostępność przestrzeni wspólnych dla osób z dysfunkcjami właściwymi dla wieku dojrzałego;
- * preferencje konsumenckie i siła nabywcza osób starszych;
- * mechanizmy uczenia się osób dojrzałych i starszych;
- * jakość życia seniorów w aspekcie psycho-fizycznym, społecznym, ekonomicznym;

Wspólnie z podmiotami partnerskimi:

- * projektujemy i testujemy innowacje społeczne i technologiczne
- * doradzamy JST w zakresie wdrażania rozwiązań korzystnych dla najstarszych mieszkańców;
- * upowszechniamy wyniki badań i lobujemy za wdrożeniami nowych narzędzi poprawiających społeczne funkcjonowanie osób starszych i podnoszące jakość życia seniorów.

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE

Igor Marczak

i.marczak@seniorapp.pl

Przemysław Mroczek

p.mroczek@seniorapp.pl

Karolina Ozga

k.ozga@seniorapp.pl

SeniorApp

www.seniorapp.pl

OPRACOWANIE GRAFICZNE I SKŁAD

Marcin Foltyński – Sublime Studio

biuro@sublimestudio.com.pl

SUBLIME
GRAPHIC DESIGN STUDIO

www.sublimestudio.com.pl

SeniorApp

SeniorApp Sp. z o.o.
ul. Narutowicza 57/2 | Łódź 90-130
Infolinia: +48 727 20 70 20
www.seniorapp.pl